

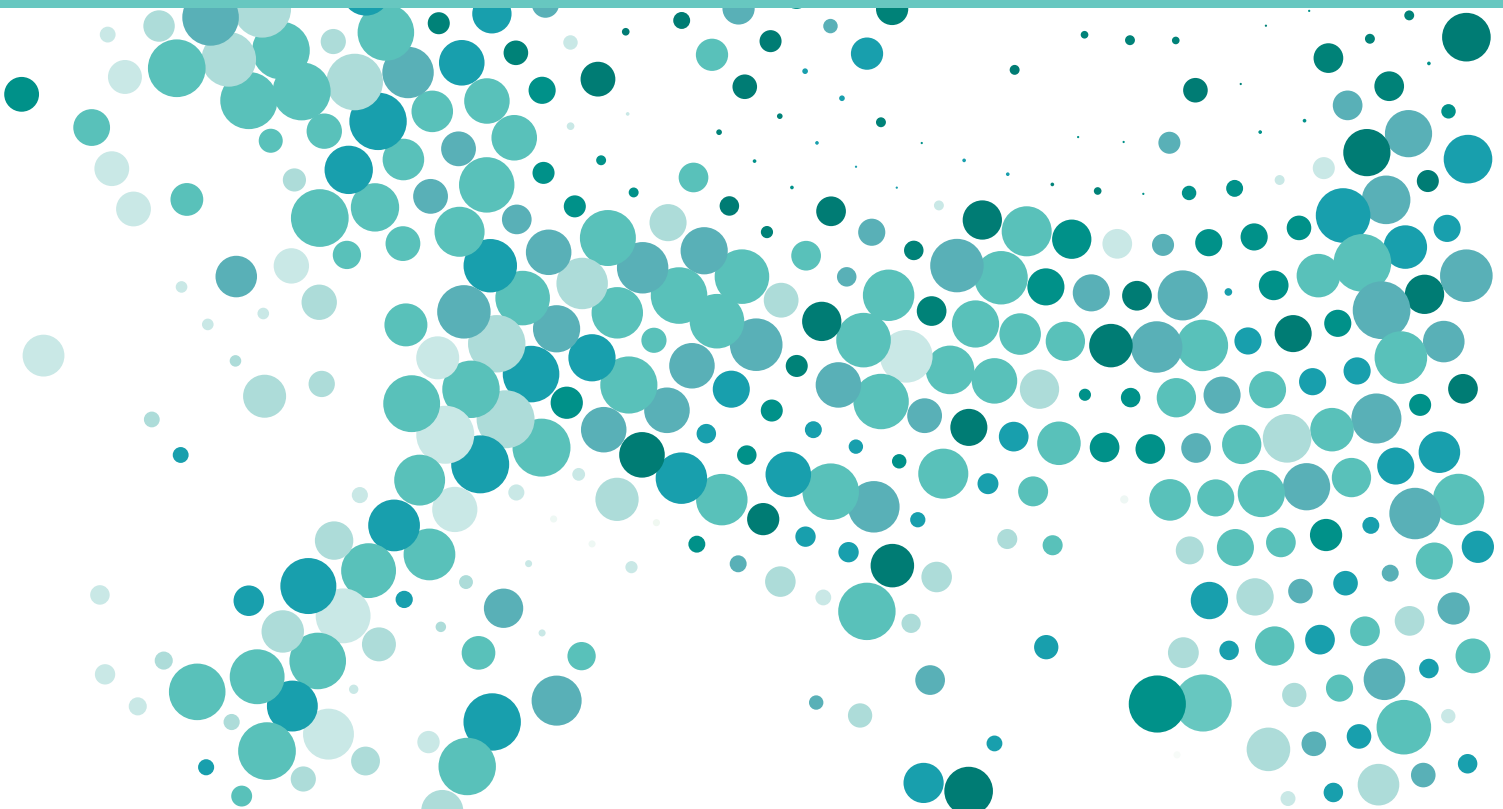
SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2016-2020

Tilannekatsaus, toukokuu 2016

SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 22/2016

Hallinto

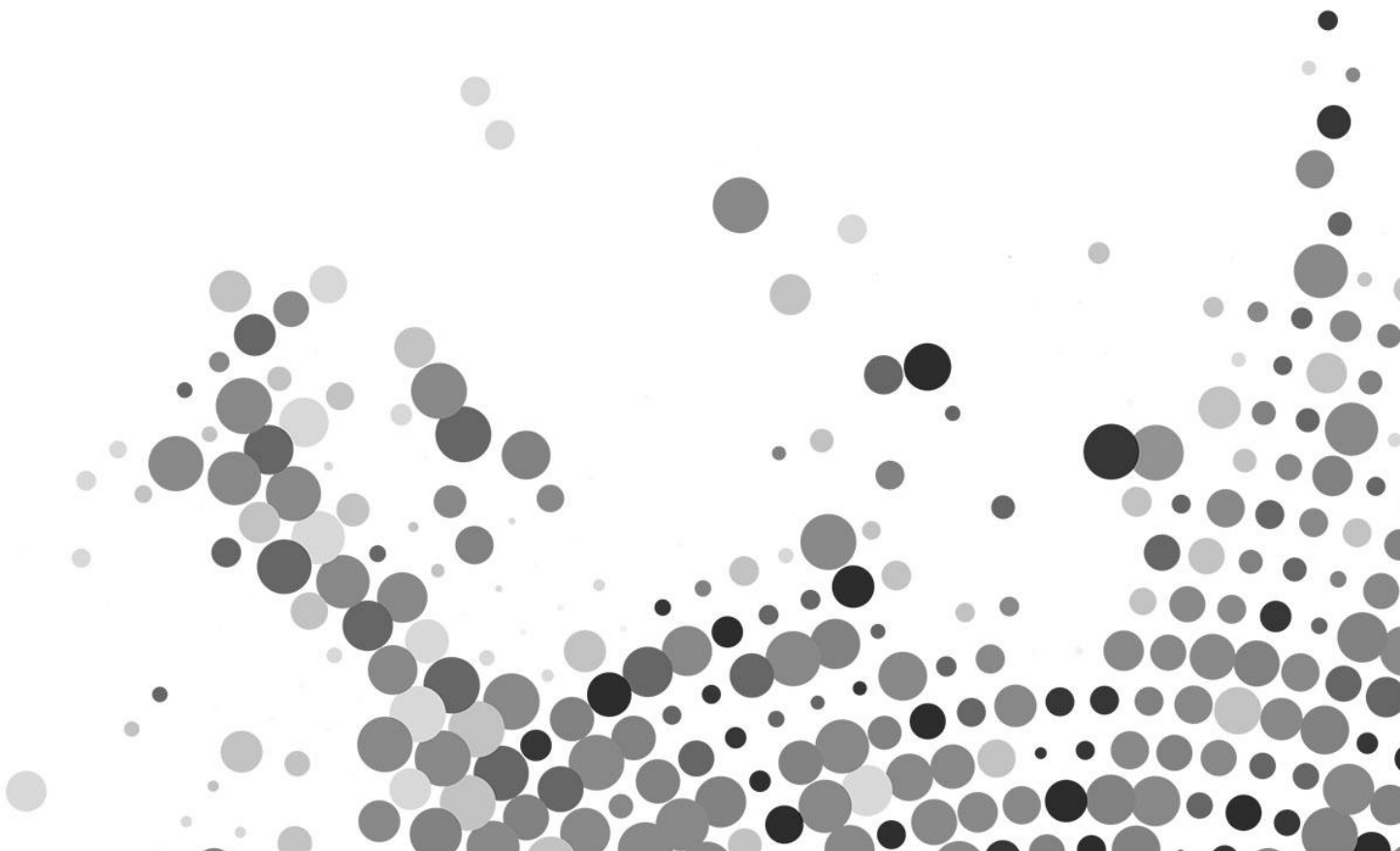

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2016-2020

Tilannekatsaus, toukokuu 2016

SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 22/2016

Hallinto

Sisäministeriö
Helsinki 2016

ISSN 2341-8524
ISBN 978-952-324-099-5 (PDF)

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Sisäministeriö	Julkaisun laji	
	Toimeksiantaja	
	Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2016-2020, tilannekatsaus toukokuu 2016		
Julkaisun osat		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2016-2020 sisältää tietoja ministeriössä käynnissä olevista ja vuosina 2016-2020 käynnistyvistä lainsäädäntöhankkeista. Lainsäädäntösuunnitelmaan sisältyy myös tietoja ministeriön toimialan EU-säädöshankkeista ja kansainvälisiä sopimuksia koskevista hankkeista sekä eduskunnalle annettavista selonteista ja selvityksistä.</p> <p>Tämä julkaisu sisältää tilannekatsauksen sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelman 2016-2020 hankkeisiin toukokuun 2016 tilanteen mukaisesti.</p> <p>Lainsäädäntösuunnitelman tilannekatsauksen tiedot perustuvat tilanteeseen 23.5.2016.</p> <p>Lisätietoja lainsäädäntöhankkeista on sisäministeriön internet-sivuilla (www.intermin.fi) ja valtioneuvoston internet-sivuilla (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).</p>		
Avainsanat (asiasanat) lainvalmistelu, lainsäädäntöhanke		
Muut tiedot Sähköisen julkaisun osoite www.intermin.fi/julkaisut		
Sarjan nimi ja numero Sisäministeriön julkaisu 22/2016	ISSN 2341-8524	ISBN 978-952-324-099-5
Kokonaissivumäärä 85	Kieli	Hinta
Jakaja Sisäministeriö	Kustantaja/julkaisija Sisäministeriö	
Luottamuksellisuus		

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare) Inrikesministeriet	Typ av publikation		
	Uppdragsgivare		
	Datum för tillsättandet av organet		
Publikation (även den finska titeln) Inrikesministeriets lagstiftningsplan 2016–2020, lägesrapport maj 2016			
Publikationens delar			
<p>Referat</p> <p>Inrikesministeriets lagstiftningsplan 2016–2020 innehåller uppgifter om de lagstiftningsprojekt som pågår och som inleds vid ministeriet 2016–2020. Lagstiftningsplanen innehåller också information om EU-rättsaktsprojekt och projekt som gäller internationella fördrag samt redogörelser och utredningar till riksdagen inom ministeriets ansvarsområde.</p> <p>Denna publikation innehåller en lägesrapport om projekten som ingår i inrikesministeriets lagstiftningsplan 2016–2020 enligt situationen i maj 2016.</p> <p>Uppgifterna i lagstiftningsplanens lägesrapport baserar sig på läget den 23 maj 2016.</p> <p>Mer information om lagstiftningsprojekten finns på inrikesministeriets webbplats (www.intermin.fi) och på statsrådets webbplats (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).</p>			
Nyckelord lagberedning, lagstiftningsprojekt			
Övriga uppgifter Elektronisk version www.intermin.fi/publikationer			
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikation 22/2016		ISSN 2341-8524	ISBN 978-952-324-099-5
Sidoantal 85	Språk	Pris	Sekretessgrad
Distribution Inrikesministeriet		Förläggare/utgivare Inrikesministeriet	

Sisällys

1 KÄYNNISSÄ OLEVAT SÄÄDÖSHANKKEET JA ESISELVITYKSET	5
1.1 Kansalliset hankkeet	5
POLIISIOSASTO	5
Siviilitiedustelua koskeva lainsäädäntö	5
Yksityisen turvallisuusalan lupaprosessien tehostamiseen liittyvä lainsäädäntöhanke	6
Lainsäädäntöhanke järjestyksenvälvojen asettamiseksi vastaanotto- ja järjestelykeskuksiin ja muihin turvapaikka- ja palautusprosessiin liittyviin tiloihin	7
Täydennyspoliisijärjestelmää koskevien säännösten uudistaminen	7
Rahapeliyhteisöjen rahapeli toiminnan yhdistämistä koskeva lainsäädäntöhanke	8
Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttaminen	9
Henkilökorttilain kokonaisuudistus	10
Turvallisuusselvityslain muuttaminen	11
Poliisihallinnon virkojen kelpoisuusvaatimuksia koskeva hanke	12
Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus	13
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä	13
Poliisilain yleisötilaisuuksiin liittyviä tarkastustoimivaltuuksia koskevien säännösten muuttaminen	14
Ampuma-aselupamenettelyä koskevan lainsäädännön uudistaminen	15
Yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädäntöhanke II vaihe; uudistukseen liittyvien asetusten valmistelu	15
Valtioneuvoston asetus esitutkinnasta, pakkokeinoista ja salaisesta tiedonhankinnasta annetun asetuksen muuttamisesta	16
Valtioneuvoston asetus poliisista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n muuttamisesta	17
Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta	17
Liikkumis- ja oleskelurajoituksista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	18
Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta	18
Ampuma-aseiden säilyttämiseen tarkoitettu turvakaapista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	19
MAAHANMUUTTO-OSASTO	20
Eräiden rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten maasta poistamisen nopeuttaminen	20
Perheen yhdistämiskriteereiden tarkentaminen	20
Tiettyjen poliisin ja Rajavartiolaitoksen ulkomaalaisasioiden tehtävien toimivallan siirtäminen Maahanmuuttovirastolle (ns. siirtohanke)	21
Vastaanottokeskusten hallinnointi; vastaanottolain muutos	23
Ulkomaalaisten säilöönnoton vaihtoehdot	24

Sijoittajien, yrittäjien ja erityisasiantuntijoiden oleskelulupajärjestelmän kehittämishanke	25
PELASTUSOSASTO	27
Pelastuslain ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain tiedonsaantioikeus- ja rekisterisäännösten tarkistaminen	27
Pelastustoimen kehittämishanke	28
Väestönsuojarakentamista koskevien säännösten tarkistaminen	29
Nuohousta koskevan sääntelyn uudistaminen	30
Pelastusopistosta annetun lain ja Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttaminen (pelastustoimen päällystökoulutuksen siirto)	31
Valtioneuvoston asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista	31
Sisäministeriön asetus eräiden pelastustoimen laitteiden kunnossapidosta	31
RAJAVARTIO-OSASTO	33
Laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa	33
Rajavartiolainsäädännön tarkistaminen hybridiuhkiin varautumiseksi, hallituksen esitys	34
Rajavartiolaitoksen sotilasvirkojen eroamisikäsäätelyn muuttaminen ...	34
Ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, esiselvitys	35
Rajanylityspaikoista sekä rajatarkastustehtävien jakamisesta niillä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen	36
Sisäministeriön asetus Rajavartiolaitoksen kieltonauhoista ja muista kieltomerkeistä	37
Sisäasiainministeriön asetus Rajavartiolaitoksen tilaa ja aluetta koskevista liikkumisrajoituksista ja -kielloista, muuttaminen	37
KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ	39
Sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön tarkistaminen	39
Siviilihenkilöstön osallistumista kriisinhallintaan koskevan lainsäädännön tarkistaminen	40
1.2 EU-säädöshankkeet	42
POLIISIOSASTO	42
Direktiivi lentomatikustajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan	42
Asetus Euroopan unionin lainvalvontayhteistyö- ja koulutusvirastosta (Europol)	43
Direktiivi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumista, tutkimista, selvittämistä ja syytteen esenpanoa tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ...	45
Neuvoston päätös yhteistyön parantamista kriisitilanteissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden erityistoimintayksiköiden välillä (2008/YOS, ns. ATLAS -päätös) täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset .	45
Ehdotus direktiiviksi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta	

annetun neuvoston direktiivin muuttamisesta	46
MAAHANMUUTTO-OSASTO	47
Kausityöntekijädirektiivi	47
Yritysten sisällä siirtyviä henkilöitä koskeva direktiivi.....	49
Kolmansien maiden kansalaisten maahantulo tutkimusta, opiskelua, opiskelijavaihtoa, palkallista ja palkatonta harjoittelua, vapaaehtoistyötä ja au pairina työskentelyä varten.....	50
Vastuunmäärittämisasetuksen (ns. Dublin III -asetus) muutos, joka koskee ilman huoltajaa olevan alaikäisen jättämästä turvapaikkahakemuksesta vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä	51
Komission ehdotus Dublin-asetuksen muuttamiseksi koskien sisäisiä siirtoja koskevaa kriisimekanismia	52
Komission ehdotus asetukseksi EU:n yhteisestä turvallisten alkuperämaiden luettelosta	53
Komission ehdotus asetukseksi eurooppalaisesta matkustusasiakirjasta laittomasti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi	54
Komission ehdotus asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta	54
Komission ehdotus vastuunmäärittämisasetuksen uudelleenlaadinnasta	55
Komission ehdotus Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi	56
RAJAVARTIO-OSASTO	58
Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke.....	58
Schengenin rajasäännösten muutos (SBC-asetus)	60
Euroopan raja- ja merivartiojärjestelmä.....	60
1.3 Kansainväliset sopimukset	62
Euroopan neuvoston katsomoturvallisuusyleissopimus.....	62
MAAHANMUUTTO-OSASTO	62
Työlomajärjestely Kanadan kanssa.....	62
1.4 Eräitä sisäministeriön kannalta keskeisiä muiden ministeriöiden säädöshankkeita.....	64
Turvapaikkamenettelyn nopeuttamiseen hallintotuomioistuimissa liittyvät lainsäädännön muutokset	64
2 VUONNA 2016 KÄYNNISTYVÄT SÄÄDÖSHANKKEET JA ESISELVITYKSET	65
2.1 Kansalliset hankkeet.....	65
MAAHANMUUTTO-OSASTO	65
Maahanmuuttoon liittyvien rekisterisäännösten tarkistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuoja-asetusta.....	65
Perheenyhdistämiskriteereiden tarkentaminen.....	65
Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta	66
PELASTUSOSASTO	67
Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen	67
Sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista	67
Sisäministeriön asetus Hätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista ...	68

RAJAVARTIO-OSASTO	68
Ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, hallituksen esitys	68
Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain tarkistaminen, hallituksen esitys.....	69
HALLINTO- JA KEHITTÄMISOSASTO.....	70
Sisäministeriön asetus sisäministeriön maksullisista suoritteista.....	70
2.2 EU-säädöshankkeet	71
MAAHANMUUTTO-OSASTO	71
Eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen ja laillisten maahanmuuttokanavien kehittämiseen liittyviä hankkeita	71
3 VUOSINA 2017-2020 KÄYNNISTYVIÄ SÄÄDÖSHANKKEITA JA ESISELVITYKSIÄ	72
3.1 Kansallisia hankkeita	72
POLIISIOSASTO	72
Poliisin kyberrikostorjuntaan liittyvät lainsäädäntötarpeet.....	72
Poliisin tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten tarkistaminen	72
Poliisin hallintolainsäädännön uudistaminen	73
Viihdelaitelain muutokset	74
Arpajaislain muutos.....	74
Viranomaisten yhteinen kenttäjärjestelmähanke (Kejo).....	75
Poliisilain muutokset	75
PELASTUSOSASTO	76
Palosuojelurahastolain uudistaminen rahaston ohjauksen osalta.....	76
RAJAVARTIO-OSASTO	76
Rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi	76
4 EDUSKUNNALLE ANNETTAVAT SELONTEOT JA SELVITYKSET	77
Sisäisen turvallisuuden selonteko	77
POLIISIOSASTO	77
Poliisin hallintorakenneuudistuksen seuranta.....	77

1 KÄYNNISSÄ OLEVAT SÄÄDÖSHANKKEET JA ESISELVI- TYKSET

1.1 Kansalliset hankkeet

POLIISIOSASTO

Siviilitiedustelua koskeva lainsäädäntö (SM047:00/2015)

Tavoite: Hankkeen keskeisin tavoite on kansallisen turvallisuuden parantaminen.

Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Perustuslain 119 §:n mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Lain alaan kuuluvista asioista täytyy olla ainakin perussäännökset lain tasolla. Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton. Lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Lailla voidaan säätää lisäksi välttämättömistä rajoituksista viestin salaisuuteen yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta taikka kotirauhaa vaarantavien rikosten tutkinnassa, oikeudenkäynnissä ja turvallisuustarkastuksessa sekä vapaudenmenetyksen aikana.

Tavoitteena on valmistella siviilitiedustelua koskevat keskeiset säännökset ja näin parantaa Suojelupoliisin tiedonhankintaa poliisin tehtäviin liittyvistä vakavista kansainvälisistä uhista siten, että Suojelupoliisilla olisi toimivaltuudet ulkomaan henkilötiedusteluun ja tietojärjestelmätiedusteluun sekä tietoliikennetiedusteluun. Valmistelu voidaan tarvittaessa toteuttaa myös vaiheittain ottaen huomioon perustuslaista nykyisin johtuvat mahdolliset rajoitukset.

Yrityksiä ei veloitettaisi asentamaan palveluihinsa takaportteja tai luovuttamaan viranomaisille salausavaimia. Tehtävänä on laatia ehdotus hallituksen esitykseksi, jolla luotaisiin säädösperusta ulkomaan henkilötiedustelulle, tietojärjestelmätiedustelulle ja tietoliikennetiedustelulle. Sisäministeriö selvittää ja arvioi Suojelupoliisin salaisten pakkokeinojen toimivuutta ja riittävyttä sekä erilaisia tiedustelutiedon hankintakeinoja vaihtoehtoineen. Samassa yhteydessä valmistellaan muut tarvittavat ehdotukset hankkeeseen liittyvän lainsäädännön muutoksiksi.

Sotilastiedustelua ja samanaikaisesti sisäministeriössä valmisteltavana olevien siviilitiedustelua koskevien säännösten tulee olla keskenään yhteen sovitettuja.

Hankkeessa otetaan huomioon tiedonhankintalakyöryhmän mietintö ja siitä saatu lausuntopalaute.

Organisointi: Hanke pyritään toteuttamaan mahdollisimman pitkälle samassa aikataulussa puolustusministeriön sotilastiedustelua koskevan lainsäädäntöhankkeen kanssa. Puolustusministeriön, sisäministeriön ja oikeusministeriön asettamien hankkeiden puheenjohtajistot koordinoivat hankkeiden työtä. Sisäministeriöstä koordinaatiotyöhön osallistuu poliisiosaston lainsäädäntöjohtaja Katriina Laitinen.

Hankkeen aikana kuullaan ainakin ylimpiä laillisuusvalvojia ja keskeisiä tahoja, joiden toimintaan lainsäädännöllä tulee olemaan vaikutuksia.

Työryhmään nimetään lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot. Puolustusministeriön ja sisäministeriön työryhmät voivat tarvittaessa järjestää yhteisiä kokouksia. Laajemmin valtionhallinnosta pyydetään nimeämään yhteyshenkilöitä, joita voidaan kutsua asiantuntijoiksi työryhmän kokouksiin käsiteltävistä asiakokonaisuuksista riippuen.

Työryhmä voi asettaa tarpeen mukaan esitykseen sisältyvien erityisasiantuntemusta vaativien asioiden valmistelemiseksi alatyöryhmiä, jotka raportoivat työstään päätyöryhmälle. Tällaisia osuuksia voi sisältyä esimerkiksi tiedustelun teknisiin toteuttamistapoihin. Alatyöryhmien puheenjohtajina voivat toimia päätyöryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet tai asiantuntijat.

Aikataulu: 1.10.2015 – 31.12.2017

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelmassa todetaan, että kasvavat riskit ja uudet uhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista. Hallitusohjelmassa esitetään säädösperustaa ulkomaantiedustelulle ja tietoliikennetiedustelulle. Valmistelun yhteydessä kiinnitetään huomiota perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen. Hallitusohjelman luku 11 ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmisteluavustaja Berith Koskinen, puh. 0295 488 557.

Yksityisen turvallisuusalan lupaprosessien tehostamiseen liittyvä lainsäädäntöhanke
(SM035:00/2015)

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on valmistella tarpeelliset säädösehdotukset yksityisen turvallisuusalan lupaprosessien sujuvoittamiseksi ja eräiden yksityisistä turvallisuuspalveluista annettua lakia koskevien korjausten tekemiseksi.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 1.7.2015 - 30.6.2016. Hallituksen esitys (HE 42/2016 vp) on annettu eduskunnalle 7.4.2016.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä poliisiosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Hanke toteutetaan yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa ja siinä kuullaan sidosryhmiä. Erillistä viestintäsuunnitelmaa ei ole tehty.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi tehdään yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Lupaprosessien sujuvoittaminen kuuluu pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaan kirjattuihin tavoitteisiin.

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Timo Kerttula, puh. 0295 488 589, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Lainsäädäntöhanke järjestyksenvalvojen asettamiseksi vastaanotto- ja järjestelykeskuksiin ja muihin turvapaikka- ja palautusprosessiin liittyviin tiloihin (SM068:00/2015)

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on valmistella tarpeelliset säädösehdotukset järjestyksenvalvojen asettamisen mahdollistamiseksi vastaanotto- ja järjestelykeskuksiin sekä muihin turvapaikka- ja palautusprosessiin liittyviin tiloihin.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 21.12.2015 - 30.6.2016. Luonnos hallituksen esitykseksi on ollut lausuntokierroksella 8.2.2016 - 26.2.2016.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä poliisiosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Hanke toteutetaan yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa ja siinä kuullaan sidosryhmiä. Erillistä viestintäsuunnitelmaa ei ole tehty.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi tehdään yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Timo Kerttula, puh. 0295 488 589, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Täydennyspoliisijärjestelmää koskevien säännösten uudistaminen (SM008:00/2016)

Tavoite: Tavoitteena on tehdä tarvittavat säädösehdotukset täydennyspoliisijärjestelmän kehittämiseksi

Aikataulu: Lakihanke on asetettu 21.3.2016. Hankkeen toimikausi 21.3.2016 - 31.12.2017.

Organisointi: Valmistelu virkatyönä poliisiosastolla. Hankkeen tueksi on asetettu työryhmä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Timo Kerttula, puh. 0295 488 589, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Rahapeliyhteisöjen rahapelitoiminnan yhdistämistä koskeva lainsäädäntöhanke (SM051:00/2015)

Tavoite: Lainsäädäntöhankkeen tehtävänä on ensi vaiheessa valmistella ehdotukset rahapeliyhteisöjen Fintoto Oy:n, Raha-automaattiyhdistyksen ja Veikkaus Oy:n rahapelitoiminnan yhdistämisen edellyttämiksi välttämättömiksi arpajaislain säädösmuutoksiksi sekä ehdotus tuotonjakoa koskeviksi säännöksiksi.

Hankkeen yhteydessä voidaan valmistella asiakokonaisuuteen liittyvät muut tarvittavat arpajais- ja muun lainsäädännön muutokset.

Valtioneuvoston kanslia valmistelee ehdotuksen yhtiöoikeudellisiksi toimenpiteiksi rahapeliyhteisöjen yhdistämiseksi yhdeksi valtion kokonaan omistamaksi osakeyhtiöksi.

Rahapeliyhteisöt huolehtivat yhdistymiseen liittyvistä niille kuuluvista tehtävistä, muun ohella yhteistoiminnasta yrityksissä annetussa laissa (334/2007) säädetyistä toimista.

Hankkeen yhteydessä valmistellaan erillisselvitys rahapeliä toimeenpanon valvonnan uudelleenjärjestämisestä. Tämän erillisselvityksen puitteissa on esitettävä vaihtoehtoiset ratkaisuvaihtoehdot ja tehtävä niitä koskeva riittävä vaikutusarviointi.

Organisointi: Työ tehdään virkatyönä. Hankkeen vastuvalmistelijoina toimii kaksi virkamiestä. Valtion, rahapeliyhteisöjen ja edunsaajaryhmien edustajien 14.8.2015 laatimaan yhteisymmärryspöytäkirjaan kirjattu virkamiesvalmistelun koordinaatioryhmä toimii hankkeen ohjausryhmänä. Hankkeen etenemistä seurataan parlamentaarisesti. Lainsäädäntöhanketta varten on asetettu työryhmä ja kaksi sihteeristöä. Rahapeliä toimeenpanon valvonnan uudelleenjärjestämistä koskevaa erillisselvitystä varten on perustettu työryhmä.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi 14.10.2015–31.12.2016. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Työryhmän jäseninä ovat edustajat maa- ja metsätalousministeriöstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, valtioneuvoston kansliasta, valtiovarainministeriöstä, Poliisihallituksesta sekä edunsaajaryhmistä. Lisäksi työryhmään kuuluvat pysyvinä asiantuntijoina edustajat ulkoasiainministeriöstä, terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta sekä rahapeliyhteisöistä. Hankkeen yhteydessä kuullaan muita asiantuntijoita. Ehdotus hallituksen esitykseksi on ollut laajalla lausuntokierroksella.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaihtoehtojen arvioimista rajoittaa talouspoliittisen ministerivaliokunnan selkeä linjaus kaikkien kolmen rahapeliyhteisöjen yhdistämiseksi. Vaikutuksia arvioidaan hankkeen virkamiesvalmistelussa ja ohjausryhmässä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Kyllä. Rahapeliyhteisöt ovat velvollisia maksamaan arpajaisvero toimeenpanemistaan arpajaisista valtiolle. Verotulot käytetään valtion menoihin talousarvion mukaisesti ilman sidoksia. Rahapelien toimeenpanosta saatava nettotuotto jaetaan kokonaan edunsaajille yleishyödyllisiin tarkoituksiin käytettäväksi. Rahapelien tuotot sisällytetään valtion talousarvioon vaikka rahapeliyhteisöjen toiminta ei muutoin kuulukaan valtion budjettitalouden piiriin. Hallituksen esitys annetaan syksyllä 2016 budjettilakiesityksenä (vaikutusta talousarvioon maa- ja metsätalousministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön osalta).

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, puh. 0295 488 573, neuvotteleva virkamies Elina Rydman, puh. 0295 488 586, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttaminen (SM014:00/2015)

Tavoite: Selvitetään poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) ja muiden siihen liittyvien lakien (muun muassa päihtyneiden käsittelystä annettu laki (461/1973)) muutostarpeet. Tavoitteena on kokonaisuudistus, jossa poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelua koskeva lainsäädäntö selkeytetään ja ajantasaistetaan. Ehdotus voidaan laatia hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi: Työryhmässä ovat sisäministeriön lisäksi edustettuina oikeusministeriö, Poliisihallitus sekä Helsingin poliisilaitos ja Lounais-Suomen poliisilaitos.

Aikataulu: Työryhmän toimikausi on 1.4.2015-31.10.2016. Tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan kevätistuntoaikauden lopussa 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen yhteydessä on kuultu sidosryhmiä ja asiantuntijoita. Hankkeelle on laadittu erillinen viestintäsuunnitelma.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaihtoehtoja ja vaikutuksia on arvioitu kevätkaudella 2014 (SM012:00/2014). Arviointia jatketaan hankkeen valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto, maahanmuutto-osasto

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Jarkko Nieminen, puh. 0295 488 599, säädösvalmisteluavustaja Berith Koskinen puh. 0295 488 557.

Henkilökorttilain kokonaisuudistus (SM036:00/2014 ja SM056:00/2015)

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on laatia ehdotus uudeksi henkilökorttilaiksi ja siihen liittyvien lakien muuttamiseksi sisäministeriön 16.10.2014 asettaman esiselvitystyöryhmän esityksen mukaisesti. Tavoitteena on selkeyttää henkilökorttilakia ja joustavoittaa henkilökorttimenettelyä sekä yhdenmukaistaa henkilökorttilakia passilain kanssa. Esiselvityksessä havaitut muutostarpeet liittyvät sähköisen asioinnin ja valmiiden korttien suoratoimituksen käyttöönottoon, ulkomaalaisen henkilökorttia koskevien säännösten tarkentamiseen, Suomen ulkomaan edustustojen toimivallan laajentamiseen sekä henkilökortin epäämistä ja peruuttamista koskevien säännösten tarkentamiseen.

Hankkeen yhteydessä valmistellaan henkilökorttilain uudistuksesta johtuvat asetus-tasoiset muutokset.

Aikataulu: Hanke on asetettu ajalle 21.10.2015–31.12.2016. Lausuntokierros 21.10.-4.12.2015. Hallituksen esitys (HE 41/2016 vp) on annettu eduskunnalle 7.4.2016.

Organisointi: Hankkeen vastuuvastavalmistelijana toimii poliisiosaston lainsäädäntöyksikön neuvotteleva virkamies Elina Rydman. Hanke valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston suunnitteluyksikön ja Poliisihallituksen asiantuntijoiden kanssa erikseen sovittavalla tavalla ilman erillistä työryhmän perustamista. Hankkeessa voidaan kuulla asiantuntijoita.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Esiselvitystyöryhmä on kuullut muun muassa sisäministeriön maahanmuutto- ja rajavartio-osastojen, ulkoasiainministeriön, oikeusministeriön, valtionvarainministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Maahanmuuttoviraston, Väestörekisterikeskuksen, Kansaneläkelaitoksen sekä tietosuojavaltuutetun ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistojen asiantuntijoita. Esitysluonnos on ollut lausuntokierroksella.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Esiselvityksessä on arvioitu toteuttamisvaihtoehtoja sekä esityksen vaikutuksia. Suunnitelluilla muutoksilla joustavoitettaisiin henkilökorttimenettelyä sähköisen asioinnin käyttöönoton myötä ja parannettaisiin asiakaspalvelua. Lisäksi mahdollistettaisiin henkilökortin hakeminen ulkomailla oleskeleville Suomen kansalaisille nykyistä menettelyä huomattavasti joustavammin sekä henkilökortin myöntäminen kaikille jatkuvan oleskeluluvan ja kotikunnan Suomessa saaneille ulkomaalaisille. Vaikutusten arviointia on jatkettu hankkeen yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Julkisten palveluiden digitalisaatio ja säädösten sujuvoittaminen (luku 8), sisäisen turvallisuuden palvelutason parantaminen digitalisaation avulla (luku 12), norminpurkutalkoita koskeva pääministerin ilmoitus (PI 1/2015 vp).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Maahanmuutto-osasto, rajavartiolaitos-osasto.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Elina Rydman, puh. 0295 488 586, ylitarkastaja Sini Lahdenperä (asetustason muutokset), puh. 0295 488 312, säädösvalmisteluvastustaja Berith Koskinen, puh. 0295 488 557.

Turvallisuusselvityslain muuttaminen

Tavoite: Laatia hallituksen esitys turvallisuusselvityslain (726/2014) muuttamiseksi. Esityksessä ehdotettaisiin muutettavaksi turvallisuusselvityslakia niin, että suojelupoliisista tulisi sisäministeriön hallinnonalalla ainoa toimivaltainen viranomaisen turvallisuusselvitysten laatimisessa. Lisäksi lakia ehdotettaisiin muutettavaksi niin, että poikkeus turvallisuusselvityksen maksullisuudesta ei enää koskisi sisäministeriön hallinnonalan viranomaisen tai oppilaitoksen hakemusta. Lakiin ehdotettaisiin myös joitain teknisiä korjauksia.

Organisointi: Lainsäädäntöhanke toteutetaan virkatyönä.

Aikataulu: 13.11.2015-31.3.2016. Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle kevätsessantokaudella 2016.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen tai ministeriöiden toimialaan: Turvallisuusselvityslaki kuuluu oikeusministeriön valmisteluvastuulle. Oikeusministeriöltä pyydetään esittelyluppa.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Johanna Puiro, puh. 0295 488 584, poliisiylitarkastaja Pekka Aho, puh. 0295 418 894

Poliisihallinnon virkojen kelpoisuusvaatimuksia koskeva hanke
(SM008:00/2015)

Tavoite: Esiselvityshankkeen tavoitteena on uudistaa ja yhdenmukaistaa poliisihallinnon säädettyjen virkojen kelpoisuusvaatimuksia. Tehtävänä on valmistella esiselvitys kelpoisuusvaatimuksista sellaisiin poliisihallinnon tehtäviin, joihin kuuluu mahdollisuus käyttää merkittävää, välitöntä julkista valtaa tai joissa suoritettavilla päätöksillä tai toimenpiteillä muutoin on suuri vaikutus yksilön asemaan tai yhteiskunnan toimintoihin ja joista on siten säädettävä lain tai asetuksen tasoisella säädöksellä. Työryhmän tehtävänä on myös tehdä muut mahdolliset tähän kokonaisuuteen liittyvät muutosesitykset esimerkiksi poliisihallinnon virkojen nimikkeisiin tai muihin virkamiesoikeudellista asemaa koskeviin seikkoihin. Esiselvitys voidaan valmistella hallituksen esityksen tai asetusmuutoksen muotoon.

Aikataulu: Työryhmän toimikausi 20.3 -31.12.2015. Työryhmän raportti oli lausuntokierroksella 5.4- 2.5.2016. Työryhmän raporttiin liittyvä hallituksen esitysluonnos poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta, jossa säädettäisiin ylimmän poliisijohdon kelpoisuusvaatimuksista ja nimittämisestä, on ilmoitettu annettavaksi eduskunnalle keväätistuntokaudella 2016.

Muut poliisihallinnon virkojen kelpoisuusvaatimusmuutokset toteutettaisiin poliisin hallinnosta annetun asetuksen muutoksella kahdessa vaiheessa siten, että ensin toteutettaisiin mahdollisimman pian muuttuneen alipääallystökoulutuksen johdosta tehtävä muutos ja muut kelpoisuusvaatimusmuutokset sen jälkeen kun hallituksen esitys on käsitelty eduskunnassa.

Organisointi: Työryhmä, jossa on edustettuina sisäministeriön lisäksi poliisiyksiköitä ja järjestöjä.

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: Työryhmätyöskentelyn yhteydessä kuullaan asiantuntijoita. Lausuntokierros.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Suoritetaan työryhmätyössä ja säädöshankkeen jatkovalmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Riitta Aulanko, puh. 0295 488 569, säädösvalmisteluavustaja Berith Koskinen, puh. 0295 488 557.

Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus

(SM064:00/2015)

Tavoite: Hankkeen keskeisin tavoite on uudistaa poliisin henkilötietolaki kokonaisuudessaan niin, että se vastaa uudistuvaa Euroopan unionin tietosuojalainsäädäntöä ottaen huomioon rikostorjunnan tarpeet ja myös perus- ja ihmisoikeuksien asettamat vaatimukset. Hankkeella pannaan samalla täytäntöön direktiivi lentomatrustajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan. Tavoitteena on lisäksi saattaa lainsäädäntö vastaamaan toimintaympäristön muutoksista johtuvia keskeisiä ja tärkeitä rikostorjunnan tarpeita, mukaan lukien olemassa olevan tiedustelutiedon ja niin sanotuista avoimista lähteistä saatavan tiedon ja näihin liittyvien henkilötietojen käsittelyn edellytykset.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 28.1.2016-30.9.2017

Organisointi: Työryhmä, jossa ovat edustettuina lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto, maahanmuutto-osasto, pelastusosasto, ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö sekä hallinto- ja kehittämissosasto.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus selvittää tietoverkkorikollisuuden torjuntaan tarvittavat resurssit, toimintatavat ja lainsäädäntötarpeet vuoden 2015 loppuun mennessä. Hallitusohjelmassa todetaan myös, että luodaan yhteinen tilannekuva tietoverkkojen ja tietoliikenteen turvallisuudesta sekä varmistetaan luotettava ja turvallinen tietojen vaihto eri toimijoiden välillä.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Tiina Nuutinen, puh. 0295 488 563, ylitarkastaja Virpi Koivu, puh. 0295 488 592, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä

(SM001:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoite on viimeistellä tarvittava kansallinen lainsäädäntö ja siitä johtuvat asetukset neljännen rahanpesudirektiivin ja maksajan tiedot -asetuksen voimaan saattamiseksi sekä FATF:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevien suositusten huomioimiseksi, ottaen huomioon myös EU:n tietosuojalainsäädännön uudistamisen aiheuttamat tarkistustarpeet. Säädöshanke koskee lausuntokierroksen jälkeistä jatkovalmisteluvaihetta.

Aikataulu: Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Organisointi: Perusvalmistelu on suoritettu VM:n asettamassa rahanpesulainsäädännön uudistamistyöryhmässä, joka päätti työnsä 30.10.2015.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Komission direktiiviehdotuksesta on järjestetty sidosryhmien kuulemistilaisuudet ja rahanpesulainsäädännön uudistamistyöryhmä on järjestänyt perusvalmistelun aikana keskeisimpien sidosryhmien kuulemisen suullisesti työryhmässä ja kuulemistilaisuuksissa. Perusvalmistelussa laaditusta hallituksen esityksen luonnoksesta on järjestetty kirjallinen lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Rahanpesulainsäädännön uudistamistyöryhmän muistioon liitetystä hallituksen esityksen luonnoksessa on arvioitu eri toteutusvaihtoehtoja erityisesti edunsaajarekisterin ja hallinnollisten seuraamusten määräämisen osalta, sekä esityksen taloudellisia vaikutuksia ja muita vaikutuksia, mukaan lukien vaikutukset valtion talouteen, viranomaisten toimintaan ja yrityksiin.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: kyllä. Huomioidaan tarvittavin osin ministeriöiden budjettilakien valmistelun yhteydessä.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: rajavartio-osasto.

Yhteyshenkilöt: ylitarkastaja Virpi Koivu, puh. 0295 488 592, säädösvalmisteluavustaja Jutta Purontaus, puh. 0295 488 595, ja säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Poliisilain yleisötilaisuuksiin liittyviä tarkastustoimivaltuuksia koskevien säännösten muuttaminen
(SM055:00/2015)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on yleisötilaisuuksien yleisen järjestyksen ja turvallisuuden lisääminen sekä huumausainerikostorjunnan tehostaminen yleisötilaisuuksissa. Hankkeen tarkoituksena on mahdollistaa turvallisuustarkastusten kattavampi suorittaminen yleisötilaisuuksissa. Tehtävänä on laatia ehdotus hallituksen esitykseksi, joka sisältää tilaisuuksiin ja tiloihin liittyviä turvallisuustarkastuksia koskevien poliisilain säännösten muutokset, huomioiden tarpeellisessa laajuudessa myös muiden lakien ja alemmanasteisten säädösten mahdolliset muutostarpeet.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 13.1.—30.9.2016. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Organisointi, resurssit: Hanke toteutetaan virkatyönä sisäministeriön poliisiosastolla.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: ylitarkastaja Jarkko Nieminen, puh. 0295 488 599

Ampuma-aselupamenettelyä koskevan lainsäädännön uudistaminen
(SM059:00/2015)

Tavoite: Uudistaa ja selkeyttää ampuma-aseen hankkimis- ja hallussapitolupaprosessia.

Aikataulu: Asetettu 3.12.2015, toimikausi 31.12.2016 saakka.

Organisointi, resurssit: Hankkeen vastuuvastavalmistelijana toimii ylitarkastaja Elina Hirttiö ja säädösvalmisteluavustajana Paula Honkanen. Hankkeen ohjausryhmänä toimii poliisiosaston johtoryhmä. Vastuuvastavalmistelijan työtä tukevat sisäministeriön poliisiosastolta neuvotteleva virkamies Minna Gråsten ja poliisitarkastaja Seppo Sivula sekä Poliisihallituksen nimeämät edustajat.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelma s.25; Sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Kuulemistilaisuus järjestetty ennen hankkeen asettamista, hankkeessa kuultu ase-elinkeinonharjoittajia, tarkoitus kuulla vielä ennen lausuntokierrosta muita sidosryhmiä. Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle kesällä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Elina Hirttiö, puh. 0295 488 611

Yksityistä turvallisuusalaa koskevan lainsäädäntöhankkeen II vaihe; uudistukseen liittyvien asetusten valmistelu
(SM066:00/2011)

Tavoite: Kokonaisuudistuksen tavoitteena on selkiyttää yksityistä turvallisuusalaa koskevaa lainsäädäntöä.

Organisointi: Työ tehdään virkatyönä, yksi valmistelija.

Aikataulu: Eduskunta on hyväksynyt lait maaliskuussa 2015. Lait on vahvistettu 21.8.2015 ja lait tulevat voimaan 1.1.2017. Lakiin liittyvät seuraavat asetukset ovat edelleen jatkovalmistelussa:

- valtioneuvoston asetus yksityisistä turvallisuuspalveluista,
- valtioneuvoston asetus turvallisuusalan neuvottelukunnasta,
- valtioneuvoston asetus poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetun vartijan asusta ja koulutuksesta,
- sisäministeriön asetus vartijan ja järjestyksenvalvojan asusta ja järjestyksenvalvojan tunnuksesta,
- sisäministeriön asetus järjestyksenvalvojan suorittamasta henkilöntarkastuksesta ja säilöissäpidosta,
- sisäministeriön asetus turvallisuusalan elinkeinoluvan vastaavan hoitajan, vartijan ja järjestyksenvalvojan koulutuksesta ja
- sisäministeriön asetus voimankäyttökouluttajan, asekouluttajan ja järjestyksenvalvojakouluttajan koulutuksesta.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Asetusluonnokset ovat olleet lausuntokierroksella keväällä 2015.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaikutuksia on laajasti arvioitu lakihankkeen yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Timo Kerttula, puh. 0295 488 589, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Valtioneuvoston asetus esitutkinnasta, pakkokeinoista ja salaisesta tiedonhankinnasta annetun asetuksen muuttamisesta
(SM040:00/2015)

Tavoite: Valmistellaan asetuksen tarvittavat muutokset koskien salaisen tiedonhankintakeinon ja salaisen pakkokeinon pöytäkirjaamisveloitteen ajankohtaa sekä kodissa tapahtuneen valeostotoiminnan kirjaamisveloitetta.

Aikataulu: Asetus annetaan vuoden 2016 aikana.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Asetusmuutosluonnos on ollut laajalla lausuntokierroksella, joka päättyi 28.8.2015.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Rajavartio-osasto

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marko Meriniemi, puh. 029 548 8561.

Valtioneuvoston asetus poliisista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n muuttamisesta

Tavoite: Valmistellaan tarvittavat muutokset poliisin voimankäyttövälineenä käytettävän konepistoolin teknisiä määritelmiä koskeviin säännöksiin.

Aikataulu: Asetus annetaan syksyllä 2016.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkatyönä.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Jarkko Nieminen, puh 029 5488 599

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta (SM040:00/2015)

Tavoite: Valmistellaan poliisin maksullisista suoritteista perittävien maksujen määräämisen perusteet ja maksujen määrät.

Aikataulu: Asetus annetaan ainakin toistaiseksi kalenterivuositain siten, että asetus tulee voimaan 1.1. kunakin vuonna. Tarvittaessa asetukseen tehdään muutoksia vuoden aikana esimerkiksi lainmuutosten voimaantulon johdosta.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkatyönä ja käsitellään poliisiosaston johtamassa pysyvässä valmistelutyöryhmässä. Ryhmään kuuluvat edustajat Poliisihallituksesta.

Osallisuus ja viestintä: Asetuksen sisällöstä sovitaan edellä mainitussa suoritemak-sutyöryhmässä. Poliisilaitoksille, poliisin valtakunnallisille yksiköille ja Poliisihallituksen yksiköille ja valtakunnallisille erillistoiminnoille lähetetään lausuntopyyntö asetuksen muutostarpeista. Tarvittaessa kuullaan valtionvarainministeriön tai muita asiantuntijoita. Uudesta asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Maahanmuutto-osasto

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Elina Hirttiö, puh. 0295 488 611, ylitarkastaja Kaisa Turunen, puh. 0295 488 572.

Liikkumis- ja oleskelurajoituksista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

(SM014:00/2016)

Tavoite: Valmistellaan sisäministeriölle tehtyjen uusien liikkumis- ja oleskelurajoitusten koskevien esitysten johdosta tarpeelliset muutokset liikkumis- ja oleskelurajoituksista annettuun sisäministeriön asetukseen (1104/2013).

Aikataulu: Hanke asetettu 9.3.2016. Tavoitteena on antaa muutosasetus vuonna 2016.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Toiminnanharjoittajien esityksistä kuullaan mahdollisia asianosaisia ja tarvittaessa muita tahoja. Esityksistä pyydetään paikallisen poliisilaitoksen lausunto. Asetuksen antamisesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Asetuksella säädetään joistakin uusista liikkumis- ja oleskelurajoituksista. Uusilla rajoituksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia nykytilanteeseen verrattuna rajoitusten alaisten kohteiden, viranomaisten tai kansalaisten näkökulmasta.

Suhde talousarvioon: Ei

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Elina Hirttiö, puh. 0295 488 611

Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta

(SM020:00/2015)

Tavoite: Valmistellaan vuosittain pysäköintivirhemaksuasetus kuntien tekemien korotusesitysten pohjalta. Asetukseen tehdään myös kuntaliitoksista johtuvat tarpeelliset muutokset.

Aikataulu: Kuntien korotusesitykset pyydetään toimittamaan kunkin vuoden tammi-kuun loppuun mennessä. Uusi asetus annetaan maaliskuussa (mahdollisista kuntaliitoksista johtuvat muutokset vuodenvaihteessa).

Viimeisin asetus on annettu 7.4.2016 ja se on tullut voimaan 1.5.2016 (225/2016).

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Kuntien esityksistä pyydetään tarvittaessa poliisilaitosten lausunnot. Asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Ampuma-aseiden säilyttämiseen tarkoitettusta turvakaapista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

(SM016:00/2016)

Tavoite: Valmistella tarvittavat muutokset sisäministeriön asetukseen ampuma-aseiden säilyttämiseen tarkoitettusta turvakaapista.

Aikataulu: 11.4.2016–31.12.2016.

Organisointi: Muutos valmistellaan virkatyönä. Hanke toteutetaan yhteistyössä sisäministeriön poliisiosaston suunnitteluosaston ja Poliisihallituksen asehallinnon kanssa. Asian valmistelussa voidaan kuulla keskeisiä sidosryhmiä.

Suhde talousarvioon: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Elina Hirttiö, puh. 0295 488 611, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Eräiden rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten maasta poistamisen nopeuttaminen

(SM045:00/2015, SMDno-2015-1328)

Tavoite: Selvittää törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten henkilöiden maasta poistamiseen liittyvät ongelmat ja valmista tarvittavat lainmuutosehdotukset.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkатыönä maahanmuutto-osastolla. Valmistelua tukemaan perustetaan työryhmä, johon osallistuvat maahanmuutto-osaston lisäksi poliisiosasto, Poliisihallitus ja Maahanmuuttovirasto.

Aikataulu: Hanke on perustettu 24.9.2015. Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen valmistelua tukee virkamiestyöryhmä. Hankkeessa kuullaan oikeusministeriötä, Yhdenvertaisuusvaltuutettua, Helsingin hallinto-oikeutta ja korkeinta hallinto-oikeutta sekä tarvittaessa muita tahoja.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään asiaa koskeva lainsäädäntö, viranomaisohjeet ja -käytännöt ja arvioidaan tarpeet muuttaa viranomaiskäytäntöjä ja niitä koskevia ohjeita sekä valmistella tarvittavat säännösmuutosehdotukset.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12, sisä- ja oikeusasiat sekä maahanmuuttopoliittinen linjaus, sivu 36. Kirjauksessa todetaan, että törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten henkilöiden maasta poistamista nopeutetaan.

Suhde talousarvioon: Selviää hankkeen edetessä.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: SM/poliisiosasto, oikeusministeriö

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Tiina Sinkkanen, puh.0295 488 626

Perheenyhdistämiskriteereiden tarkentaminen

(SM049:00/2015, SMDno-2015-1539)

Tavoite: Hankkeessa selvitetään edellytykset tarkentaa perheenyhdistämisen kriteereitä EU:n perheenyhdistämisdirektiivin mukaisesti ja valmistella tarvittavat lainmuutokset.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkатыönä sisäministeriön maahanmuutto-osastolla.

Aikataulu: Hanke on asetettu 24.9.2015. Esitysluonnos on lähetetty lausuntokierrokselle 27.1.2016. Hallituksen esitys laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta on annettu 7.4.2016 (HE 43/2016).

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen viestinnän tueksi on laadittu viestintäsuunnitelma. Hankkeessa kuultiin Maahanmuuttovirastoa (Migri), SM/Poliisiosastoa, ulkoministeriötä (UM), työ- ja elinkeinoministeriötä (TEM) sekä ympäristöministeriötä (YM) järjestötoimijoista UNHCR:ää, Pakolaisneuvonta ry:tä ja Pakolaisapua. Lausuntokierroksen johdosta saapui 36 lausuntoa. Hankkeesta on tiedotettu hankkeen asettamisen, lausuntokierroksen ja hallituksen esityksen antamisen yhteydessä.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa on laadittu vaikutusarviointia koskeva kokonaisuus, jossa on arvioitu esitetyn toimeentuloedellytyksen vaikutuksia.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12, sisä- ja oikeusasiat sekä maahanmuuttopoliittinen linjaus, sivu 36. Ohjelmassa todetaan, että perheenyhdistämisen kriteerejä tarkennetaan EU:n perheenyhdistämisdirektiivin mukaisesti. Hallituksen 8.12.2015 hyväksymässä turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma, kohta 2 Yhdenmuikaistamme turvapaikkaa koskevia käytäntöjä EU- ja Pohjoismaiden kanssa, sivu 3. Ohjelmassa todetaan, että tiukennamme perheenyhdistämisen kriteerejä EU:n perheenyhdistämisdirektiivin nojalla täysimääräisesti, edellytyksenä ainakin toimeentuloedellytys ja riippumattomuus sosiaalituista.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto, UM, STM, TEM

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Tuuli Tuunanen, puh. 0295 488 658, säädösvalmisteluavustaja Tiina Pelkonen, 0295 456 3063

Tiettyjen poliisin ja Rajavartiolaitoksen ulkomaalaisasioiden tehtävien toimivallan siirtäminen Maahanmuuttovirastolle (ns. siirtohanke)
(SM006:00/2015, SMDno-2015-177)

Tavoite: Kyseessä on yhdistetty selvitys- ja säädöshanke, jossa arvioidaan ja valmistellaan ulkomaalaislupa-asioiden ja tiettyjen turvapaikkamenettelyyn kuuluvien tehtävien siirtoa poliisilta ja Rajavartiolaitokselta Maahanmuuttovirastolle.

Hankkeen yhteydessä pannaan täytäntöön uudelleenlaaditun ns. menettelydirektiivin tutkintamenettelyä koskevat säännökset. Tarkoittaa, että kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelylle tulee enimmäiskesto koskeva uusi 98 a § ulkomaalaislakiin.

Organisointi: Hankkeen toteuttamisesta ja hallituksen esityksen esittelystä vastaa maahanmuutto-osasto tehden tiivistä yhteistyötä poliisiosaston kanssa. Hankkeen vastuuhenkilöinä ovat ylitarkastaja Jarmo Tiukkanen maahanmuutto-osastolta ja poliisitar- kastaja Joni Länsivuori poliisiosastolta. Hankkeen etenemistä tukemaan on asetettu ohjausryhmä, joka kokoontuu tarvittaessa ratkaisemaan erityisiä linjausta edellyttäviä kysymyksiä. Ohjausryhmän puheenjohtajana on maahanmuuttojohtaja Tuomo Kurri maahanmuutto-osastolta ja varapuheenjohtajana poliisijohtaja Sanna Heikinheimo poliisiosastolta, ja muut jäsenet ovat SM:n rajavartio-osastolta, Poliisihallituksesta ja Maahanmuuttovirastosta.

Aikataulu: Hanke on asetettu toimikaudeksi 5.2.2015 - 30.9.2016. Syksyn 2015 aikana valmisteltiin luonnos hallituksen esitykseksi. Lausuntokierros oli 21.12.2015-29.1.2016. Hallituksen esitys laeiksi ulkomaalaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta annettiin eduskunnalle 21.4.2016 (HE 64/2016). Säädösmuutokset tulisivat voimaan 1.1.2017, mutta turvapaikkamuutoksia sovellettaisiin jo aiemmin, kuitenkin aikaisintaan 1.7.2016 alkaen. Direktiiviä koskeva uusi ulkomaalaislain 98 a § tulee voimaan kuitenkin vasta 20.7.2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Ennen säädöshankkeen asettamista sisäministeriön maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto antoivat 19.6.2013 Poliisihallitukselle ja Maahanmuuttovirastolle toimeksiannon selvittää tehtävien siirtämistä Maahanmuuttovirastolle. Selvitystyössä huomioitiin myös valtiovarainministeriön esitys EU-kansalaisten rekisteröintitehtävien siirtämisestä maistraattien toimivaltaan. Arviomuistio ulkomaalaisasioiden siirrosta (Poliisihallituksen julkaisusarja 5/2014) valmistui 21.8.2014.

Valmistelutyötä teki kaksi erillistä työryhmää. Ulkomaalaislupa-asioiden siirtoa valmis- televan työryhmän puheenjohtajana on ylitarkastaja Jarmo Tiukkanen ja muina jäseni- nä edustajat sisäministeriön maahanmuutto-osastolta ja poliisiosastolta sekä hallinto- ja kehittämisosastolta, Poliisihallituksesta ja Maahanmuuttovirastosta sekä Helsingin ja Sisä-Suomen poliisilaitoksilta. Turvapaikkamenettelyä koskevan työryhmän puheenjohtajana on poliisitar- kastaja Joni Länsivuori ja muut jäsenet ovat sisäministeriön maa- hanmuutto-osastolta ja rajavartio-osastolta, Poliisihallituksesta, Maahanmuuttovirastosta ja Joutsenon vastaanottokeskuksesta sekä Helsingin poliisilaitokselta.

Hankkeen aikana on valmistettu selvitys henkilöstöpoliittisista periaatteista, joka on käsitelty sisäministeriön hallinnonalan yhteistoimintaelimen kokouksessa 16.6.2015. Hankkeen viestinnän tueksi on laadittu viestintäsuunnitelma. Sekä henkilöstöpoliittiset periaatteet että viestintäsuunnitelma ovat hankkeen ohjausryhmän hyväksymät. Maa- hanmuuttoviraston tulevien toimipaikkojen osalta 26 kuntaa kuultiin kirjallisesti ja asiaa käsiteltiin VM:n alueellistamisen koordinaatioryhmässä.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeella tavoitellaan Maahanmuuttoviras- tolle selkeämpää prosessinomistajuutta ja sitä kautta mahdollisuutta menettelyiden kehittämiseen ja tehostamiseen. Näin voidaan saavuttaa myös kohtuullisen aikavälin kustannussäästöjä. Yhden viranomaisen malli lupa-asioissa mahdollistaa yhtenäisem- mät päätöskäytännöt sekä vahvemman tietopalvelu- ja analyysitoiminnan. Turvapaik- ka-asioissa tavoitellaan viranomaisten ydintehtäviin pohjautuvaa työnjakoa ja sitä kaut- ta mahdollisuutta entistä nopeampaan ja laadukkaampaan menettelyyn. Siirto merkit-

see myös lupa-asioiden osalta henkilöstön siirtymistä Maahanmuuttoviraston palvelukseen ja turvapaikka-asioissa määrärahojen siirtämistä budjetissa Maahanmuuttovirastolle. Maahanmuuttovirastolle tulee yhdeksän toimipaikkaa, mutta Ahvenanmaalle ei tule toimipaikkaa, koska siellä on ollut liian vähän hakemuksia.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Liittyy sekä vuoden 2016 II lisätalousarvioesitykseen että vuoden 2017 talousarvioesitykseen.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: SM/poliisiosasto sekä hallinto- ja kehittämisosasto. Talousarvioliitännän osalta valtiovarainministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Jarmo Tiukkanen, puh. 0295 488 606

Vastaanottokeskusten hallinnointi; vastaanottolain muutos
(SM:031/2015, SMDno-2014-1358)

Tavoite: Hankkeessa valmistellaan vastaanottotoiminnan hallinnoimista koskevat muutokset vastaanottolakiin ja lakiin maahanmuuttovirastosta.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä maahanmuutto-osastolla.

Aikataulu: Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeessa kuullaan Maahanmuuttovirastoa ja valtion vastaanottokeskuksia.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hanke perustuu sisäministeriössä laadittuun esiselvitykseen kansainvälistä suojelua hakevien vastaanottotoiminnan hallinnoimisen mahdollisista muutostarpeista. Esiselvityshankkeen toimikausi päättyi 30.4.2015. Hankkeessa selvitettiin kansainvälistä suojelua hakevien vastaanottotoiminnan hallinnoimisen eri vaihtoehtoja sekä tarkasteltiin sisäministeriön ja Maahanmuuttoviraston rooleja vastaanottokeskustoiminnassa. Selvityksen perusteella hankkeen valmisteluryhmä esitti loppuraportissaan (sisäministeriön julkaisu 15/2015), että valtion vastaanottokeskukset yhdistetään Maahanmuuttovirastoon ja että tätä yhdistämistä varten sisäministeriö asettaa lainsäädäntöhankkeen vastaanottolain ja maahanmuuttovirastosta annetun lain muuttamiseksi.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: SM/Hallinto- ja kehittämisosasto

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Tiina Sinkkanen, puh. 0295 488 626

Ulkomaalaisten säilöönoton vaihtoehdot

(SM012:00/2015, SMDno-2015-422)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on kehittää turvaamistoimia turvapaikkamenettelyn sujuvoittamiseksi ja nopeuttamiseksi sekä edesauttaa turvaamaan kielteisen turvapaikkapäätöksen ja täytäntöönpanokelpoisen maastapoistamispäätöksen saaneiden maastapoistaminen sekä vähentää alaikäisten ja haavoittuvassa asemassa olevien ulkomaalaisten säilöönottoa eräiden säilöönnotolle vaihtoehtoisten turvaamistoimien käyttöönottamisella. Esityksellä varaudutaan myös ulkomaalaislain turvaamistoimia koskevaa sääntelyä tarkistamalla hallinnoimaan mahdollista suurempaa turvapaikanhakijoiden määrää.

Aikataulu: Hanke on asetettu 23.2.2015. Hallituksen esitysluonnos on lähetetty lausuntokierrokselle huhtikuussa 2016. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätestuntokaudella 2016. Voimaantulo todennäköisesti vuoden 2017 alussa.

Organisointi: Työ on tehty virkatyönä ja valmisteltu työryhmässä maahanmuutto-osaston johdolla. Työryhmään kuuluvat jäsenet maahanmuutto-osaston oikeudellisen yksikön ja poliittikkayksikön lisäksi poliisiosastolta sekä rajavartiolaitos-osastolta ja oikeusministeriön lainvalmisteluosastolta.

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: Hankkeessa on kuultu oikeusministeriön kriminaalipoliittista osastoa, Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköä, Helsingin vastaanottokeskusta, Metsälän säilöönottoyksikköä, Suomenlahden merivartioston Helsingin rajatarkastusosastoa ja Espoon ryhmä- ja perheryhmäkotia. Kansalaisjärjestöille järjestettiin asiasta kuulemistilaisuus loppusyksystä 2015.

Hankkeesta on tiedotettu sen asettamisen ja hallituksen esitysluonnoksen lausuntokierrokselle lähettämisen yhteydessä.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi:

Valtioneuvosto antoi hallituksen esitystä 172/2014 vp (ulkomaalaisten säilöönottamista koskevien säännösten tarkistaminen) annettaessa lausuman, jossa edellytettiin säilöönoton vaihtoehtoja koskevan selvityksen tekemistä vuoden 2014 loppuun mennessä. Vaihtoehtoja on arvioitu myös tässä selvityksessä (selvitys säilöönoton vaihtoehdoista Sisäministeriön julkaisu 35/2014). Esitys sisältää arvion vaikutuksista ja toteutamisvaihtoehdoista.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: SM/poliisiosasto ja rajavartiolaitos-osasto sekä oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Mirkka Mykkänen, puh. 0295 488 618

Sijoittajien, yrittäjien ja erityisasiantuntijoiden oleskelulupajärjestelmän kehittämishanke

(SM017:00/2015, SMDno-2016-696)

Tavoite: Hanke on osa kokonaisuutta, jonka avulla hallitus tähtää siihen, että yritysten säädösympäristö olisi nykyistä virtaviivaisempi ja yritysten toimintaympäristö tarjoaisi mahdollisuuksia yritysten kestäväan kasvuun ja kilpailukyvyn parantamiseen. Tavoitteena on luoda edellytyksiä yritysten uusiutumiselle, kasvulle ja kansainvälistymiselle sekä siten edistää työllistymistä ja investointeja.

Hankkeen tavoitteena on tukea Suomen talouskasvua ja kilpailukykyä edesauttamalla yritysten toimintaedellytyksiä ulkomaalaislainsäädännön keinoin. Edistämällä ulkomaalaisten kasvuyrittäjien, sijoittajien ja huippuosaajien maahanmuuttoa varmistetaan osaltaan Suomen mahdollisuudet kilpailla kansainvälisesti niin taloudellisesta kuin osaamiseen liittyvästä pääomasta. Tavoitteena on, että oleskelulupajärjestelmä olisi tältä osin mahdollisimman sujuva ja selkeä. Samalla kuitenkin kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että mahdolliset väärinkäytökset pystytään torjumaan ja hakijoiden taustat selvitetään riittävässä laajuudessaan.

Hankkeen tehtävänä on selvittää parhaat toteuttamisvaihtoehdot ulkomaalaisten kasvuyrittäjien maahanmuuton helpottamiseksi, oleskeluluvan myöntämiseksi Suomessa toimiviin yrityksiin kohdistuvien sijoitusten perusteella sekä yritysten tarvitsemien huippuosaajien oleskelulupajärjestelmän sujuvoittamiseksi. Selvitys laaditaan suoraan hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä maahanmuutto-osastolla.

Aikataulu: Hanke on asetettu 25.4.2016 - 1.12.2017 väliseksi ajaksi. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa syysistuntokaudella 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeessa kuullaan laaja-alaisesti alan toimijoita. Lisäksi valmistelun etenemisestä raportoidaan säännöllisesti kilpailukykyisiin yritystoiminnan edellytyksiin liittyvän valtioneuvoston kärkihankkeen ministeriryhmälle. Lisäksi sitä käsitellään muun muassa ulkomaalaisten työntekijäin työsuhde- ja oleskelulupa-asioiden neuvottelukunnassa.

Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään ensin, mitä vaihtoehtoja oleskelulupajärjestelmän kehittämiseksi olisi ja valmistellaan tämän jälkeen tarvittavat muutokset.

Suhde hallitusohjelmaan:

Hankkeella on yhtymäkohtansa useisiin pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman tavoitteisiin. Se liittyy hallituksen tavoitteisiin tukea yrittäjyyttä ja talouskasvua (kohta 3), kestävästä kasvusta ja julkista taloutta (kohta 4) sekä työllisyyttä ja julkistaloutta vahvistavaa, huoltosuhdetta kohentavaa sekä talouden kansainvälistymistä edistävää työvoiman maahanmuuttoa (kohta 12).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Hankkeen valmistelun tueksi on perustettu poikkihallinnollinen asiantuntijatyöryhmä, jossa ovat edustettuna sisäministeriön lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö, Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Maahanmuuttovirasto ja Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus Tekes.

Hankkeessa kuullaan lisäksi muun muassa ulkoministeriötä.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Elina Immonen, puh. 029 548 8593

PELASTUSOSASTO

Pelastuslain ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain tiedonsaantioikeus- ja rekisterisäännösten tarkistaminen

(SM024:00/2014; SMDno-2014-1474)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on tarkistaa pelastuslain (379/2011) 13 luvun sekä hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) tiedonsaantioikeuksien ja rekisterisäännösten riittävyys viranomaistoiminnan kannalta.

Tällä hetkellä on käynnissä useisiin viranomaisiin vaikuttavat Hätäkeskuslaitoksen hätäkeskustietojärjestelmähanke (Erica) ja Poliisihallituksen KEJO-hanke, joissa kehitetään viranomaistoimintaa ja tietojärjestelmiä. Hankkeiden tarkoituksena on mahdollistaa tehokas viranomaisten välinen yhteistoiminta ja yhteinen tilannekuva sekä mahdollistaa uusien työprosessien käyttöönotto. Lisäksi on tarkoitus mahdollistaa riittävä tiedon saatavuus toiminnan tueksi.

Uusien tietojärjestelmien käyttöönotto edellyttää lainsäädännön tarkistamista liittyen tilannekuvan muodostamiseen sekä tietojen käyttöön viranomaistehtävissä. Laeilla luotaisiin edellytykset tehokkaaseen viranomaisyhteistyöhön ja tiedonvaihtoon yli viranomaisrajojen sekä tietojen tarkoituksenmukaiseen ylläpitämiseen.

Organisointi: Hallituksen esityksen valmistelua varten on asetettu työryhmä. Jatkovalmistelu virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2016.

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: Lausuntokierros.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartio-osasto.

Yhteyshenkilöt: Tietoverkkojohtaja Pekka Tulokas, puh. 0295 488 450, pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki (pelastuslaki), puh. 0295 488 419, hallitusneuvos Johanna Hakala (laki hätäkeskustoiminnasta), puh. 0295 488 452, johdon sihteeri Anne-Mari Hyytiäinen, puh. 0295 418 841.

Pelastustoimen kehittämishanke

(SM061:00/2015; SMDno-2015-2070)

Tavoite: Hankkeen tarkoituksena on uudistaa pelastustoimi sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen yhteydessä muodostettavien maakuntien (itsehallinto-alueiden) pohjalle samassa aikataulussa ja samalla aluejaolla.

Tällä hetkellä pelastustoimi on kuntien lakisääteistä yhteistoimintaa, jota hoitaa 22 alueellista pelastuslaitosta. Hallitusohjelman mukaan pelastustoiminnan ja varautumisen valtakunnallista johtamista, suunnittelua, ohjausta, valvontaa ja koordinaatiota vahvistetaan ja parannetaan. Nykyisessä hajanaisessa järjestelmässä on ollut vaikea päästä valtakunnallisiin, yhdenmukaisiin toimintamalleihin, yhteisiin tietojärjestelmiin ja yhdenmukaiseen palvelutarjontaan koko maassa.

Pelastustoimen uudistuksella tavoitellaan tehokkaampaa ja taloudellisempaa järjestelmää, jossa nykyistä suuremmat alueet pystyvät varautumaan myös harvinaisiin suur-onnettomuuksiin tai luonnonkatastrofeihin koko maassa. Uudistuksella varmistetaan pelastustoimen resurssien tehokas käyttö niin, että pelastustoimen toimintavalmius ei heikkene.

Tehostamisen lisäksi uudistuksella halutaan varmistaa pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yhteistyöhyödyt ensihoitopalveluissa. Pelastustoimen koko maan kattava verkosto hoitaa kustannustehokkaasti ensihoito- ja ensivastetehtäviä. Pelastustoimi hoitaa ensihoitopalveluista noin 70–80 prosenttia. Ensihoidon tuottaminen on hyvä esimerkki toimivasta viranomaisyhteistyöstä sekä yhteistyöstä kolmannen sektorin sopimuspalokuntien kanssa.

Pelastustoimen kehittämishanke on jaettu neljään osahankkeeseen: 1) lakihanke, jossa valmistellaan uudistuksen edellyttämät säädökset; 2) pelastustoimen kehittäminen; 3) pelastustoiminnan kehittäminen sekä yhteistoiminta pelastustoiminnassa ja poikkeusoloissa; sekä 4) talous- ja palvelussuhdeasiat ja hallinnon kehittäminen.

Aikataulu: Pelastustoimen kehittämishankkeen lakihanke:

1) Laki pelastustoimen järjestämisestä: Perusvalmistelu keväällä 2016, lausuntokierros kesällä 2016, hallituksen esitys eduskunnalle loka-marraskuu 2016, lain vahvistaminen kesällä 2017 ja voimaantulo 1.1.2019 (valmistelua ja muutoshallintoa koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin jo kesästä 2017 lukien).

2) Pelastuslaki: Valmistellaan uusi pelastuslaki, joka korvaa nykyisen pelastuslain (379/2011). Pelastustoimen sääntely muutetaan vastaamaan maakunnallisen pelastustoimen järjestelmää. Pelastuslain uudistamisessa otetaan huomioon pelastustoimen kehittämishankkeen muiden osahankkeiden ehdotukset pelastuslain uudistamiseksi.

3) Pelastuslain uudistamisen johdosta uudistettavat valtioneuvoston ja sisäministeriön asetukset pelastustoimessa.

Organisointi: Pelastustoimen järjestämislain valmistelu toteutetaan virkamiestyönä pelastusosastolla. Lakihankkeessa käytetään pelastuslaitosten, sopimuspalokuntien ja muiden tahojen asiantuntemusta erikseen määriteltävällä tavalla. Pelastustoimen sään-

telyn uudistamisen sisältö tuotetaan pääasiassa muissa pelastustoimen kehittämishankkeen osahankkeissa, joissa on pelastustoimen "kentän" edustus. Pelastuslain ja asetusten uudistamista varten asetetaan kesäkuussa 2016 pelastustoimen kehittämishankkeen alahanke.

Hanke toteutetaan tarvittavassa yhteistyössä Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, maakuntien perustamisen ja aluehallintouudistuksen valmistelun virkamiesohjausryhmän ja projektiryhmän (asettamispäätös 10.9.2015 STM068:00/2015) kanssa. Pelastustoimen siirtäminen kuntien vastuulta maakuntien vastuulle on tiiviisti sidoksissa maakuntauudistukseen ja sen toteuttamisaikatauluun. Pelastustoimen ja sen lainsäädännön sisällöllinen järjestämisvastuun siirtoa laajempi kehittäminen toteutetaan maakuntauudistuksen yhteydessä.

Osallisuus ja viestintä: Määritellään myöhemmin. Pelastustoimen kehittämishankkeelle on laadittu viestintäsuunnitelma ja ministeriön viestintäyksikkö osallistuu aktiivisesti hankkeen viestinnän toteuttamiseen.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Määritellään myöhemmin. Toteutetaan osana säädösvalmistelua.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä

Suhde talousarvioon: Maakuntien pelastustoimi rahoitetaan osana maakuntien yleistä rahoitusjärjestelmää.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Lakihankkeen puheenjohtaja hallitusneuvos Mika Kättö, puh. 0295 488 413. Lakihankkeen päävalmistelija neuvotteleva virkamies Ilpo Helismaa, puh. 0295 488 422. Muut valmistelijat pelastusosastolla pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419, ylitarkastaja Linda Viitala, puh. 0295 488 299 sekä erikseen määrättävät muut valmistelijat. Ministeriön viestintäyksikössä yhteyshenkilö viestintäpäällikkö Milla Meretniemi, puh. 0295 488 231.

Väestönsuojarakentamista koskevien säännösten tarkistaminen
(SM005:00/2016; SMDno-2016-209)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella rakentamisen kustannusten alentamiseksi tarpeelliset väestönsuojarakentamista koskevat säädösmuutokset. Säädösmuutokset koskisivat vain uusia rakennushankkeita ja niiden valmistelussa otetaan huomioon väestön suojaamisen edellyttämät välttämättömät tarpeet.

Aikataulu: 10.2.2016–31.12.2016; hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeessa toteutetaan sidosryhmäkuulemisia, viestintä osana virkamiesvalmistelua.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan säädösvalmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä (rakentamisen kustannusten alentaminen)

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Ilpo Helismaa, puh. 0295 488 422 ja johdon sihteeri Anne-Mari Hyytiäinen, puh. 0295 418 841.

Nuohousta koskevan sääntelyn uudistaminen (SM007:00/2016; SMDno-2016-297)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on uudistaa pelastuslain (379/2011) säännökset nuohouspalveluiden järjestämisestä. Alueen pelastustoimen velvoite huolehtia nuohouspalveluiden järjestämisestä poistettaisiin, jolloin nuohouspalveluiden tuottaminen olisi vastaisuudessa vapaan kilpailun periaatteen mukaista yritystoimintaa. Uudistuksessa otetaan huomioon haja-asutusalueiden erityispiirteet.

Aikataulu: 15.3.2016–31.12.2017; hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2017.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Alan toimijoiden ja sidosryhmien kuuleminen.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Esiselvitys vuodelta 2014 (SM028:00/2012).

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä (kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsiminen sekä yritystoiminnan edellytysten parantaminen)

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, ylinäinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435, pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419 ja osastosihteeri Marja-Sisko Vanonen, puh. 0295 488 451.

Pelastusopistosta annetun lain ja Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttaminen (pelastustoimen päällystökoulutuksen siirto)
(SM009:00/2016; SMDno-2016-322)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on muuttaa Pelastusopistosta annettua lakia (607/2006) ja Poliisiammattikorkeakoulusta annettua lakia (1164/2013) siten, että lainsäädäntö mahdollistaa ammattikorkeakoulututkintoon johtavan pelastustoimen päällystökoulutuksen koulutusvastuun siirron Savonia - ammattikorkeakoululta Poliisiammattikorkeakoululle.

Aikataulu: 7.3.2016–31.12.2016; hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Tehty esiselvityshankkeen yhteydessä (SM027:00/2014).

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Budjettilaki (TAE v. 2017)

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Poliisiosasto.

Yhteyshenkilöt: Pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419 ja osastosihteeri Katri Laakso, puh. 0295 488 441.

Valtioneuvoston asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista

Sisäministeriön asetus eräiden pelastustoimen laitteiden kunnossapidosta
(SM045:00/2012)

Tavoite: Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) 5-10 ja 15 §:n mukaisten säännösten antaminen valtioneuvoston asetuksella ja pelastuslain (379/2011) 12 §:n mukaisten säännösten antaminen sisäministeriön asetuksella. Asetuksilla annetaan tarkemmat säännökset paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen suunnittelusta, asennuksesta, huollosta ja tarkastuksesta ja kunnossapidosta ottaen huomioon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset sekä vanhojen säädösten soveltamisesta saadut kokemukset. Hankkeessa tarkistetaan toiminnanharjoittajia koskevat ilmoitusmenettelyt ja pätevyysvaatimukset.

Aikataulu: Asetukset annetaan syksyllä 2016.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Alan toimijoiden ja sidosryhmien kuuleminen.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Esiselvityksessä vuodelta 2011 on arvioitu säädösten muutostarpeita ja kartoitettu vaihtoehtoja. Vaikutusten arviointi tehdään osana asetuksen valmistelua.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä (säädösten sujuvoittaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen)

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, ylinsinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435 ja osastosihteeri Marja-Sisko Vanonen, puh. 0295 488 451.

RAJAVARTIO-OSASTO

Laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa (SM002:00/2015)

Tavoite: Annetaan uusi laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa. Lakiin sisällytettäisiin rajavartiolain (578/2005) Rajavartiolaitoksen rikostorjuntaa koskevat säännökset. Rajavartiomiehen toimivaltuuksista salaisessa tiedonhankinnassa ja pakkokeinojen käytössä säädettäisiin tarkkarajaisesti ja luovuttaisiin nykyisin laissa käytetystä viittaus-tekniikasta.

Organisointi: Ohjausryhmä, jossa mukana rajavartio-osasto, poliisiosasto, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, Poliisihallitus, Tulli ja Rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöt. SM:n valmisteluresurssit: kaksi vastuuvastavalmistelijaa ja asiantuntijatiimi rajavartio-osastolta.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskuukausi: maaliskuu 2015
- Ehdotusten valmistumisajankohta: helmikuu 2016
- Lausuntokierroksen ajankohta: kesäkuu - elokuu 2016
- HE:n antamisen ajankohta: kevätistuntoaika 2017
- Lainsäädännön voimaantulo: 2018

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Keskeiset sidosryhmät ovat poliisi ja Tulli, jotka ovat mukana hankkeen ohjausryhmässä. Ehdotus lähetetään laajalle lausuntokierrokselle. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Eri sääntelyvaihtoehtoja on alustavasti arvioitu rajavartiolain tarkistamishankkeen yhteydessä (SM031:00/2012). Olennaisimmat vaikutukset kohdistuvat viranomaistoimintaan. Erityisiä taloudellisia tai sukupuolivaikutuksia ei ole.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, maahanmuutto-osasto, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen, puh. 0295 421 603, rajavartioliitarkastaja Pertti Normia, puh. 0295 427 871.

Rajavartiolainsäädännön tarkistaminen hybridiuhkiin varautumiseksi, hallituksen esitys

(SM013:00/2016)

Tavoite: Selvitetään ja toteutetaan rajavartiolainsäädännön muutokset, jotka ovat tarpeen hybridiuhkiin varautumiseksi. Tavoitteena on, että normaaliolojen toimivaltuuksilla pystytään toimimaan myös sellaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa, joissa valmiuslaki ei vielä tule sovellettavaksi.

Aikataulu:

- Hankkeen asettaminen: huhtikuu 2016
- HE:n antamisajankohta: kevätistunto 2017
- Lainsäädännön voimaantulo: 2018

Organisointi: Ohjausryhmä, jossa mukana rajavartio-osasto, poliisiosasto, maahanmuutto-osasto, pelastusosasto ja ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö, puolustusministeriö, Poliisihallitus, suojelupoliisi, Tulli, Pääesikunta ja Rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöt. SM:n valmisteluresurssit: yksi vastuuvälittäjä ja asiantuntijatiimi rajavartio-osastolta.

Osallisuus ja viestintä: Keskeiset sidosryhmät ovat poliisi, Tulli, puolustusministeriö ja Pääesikunta, jotka ovat mukana hankkeen ohjausryhmässä. Ehdotus lähetetään laajalle lausuntokierrokselle. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, maahanmuutto-osasto

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Anne Ihanus, p. 0295 421608

Rajavartiolaitoksen sotilasvirkojen eroamisikäsäntelyn muuttaminen

(SM002:00/2016)

Tavoite: Muutetaan Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) mukainen Rajavartiolaitoksen sotilasvirkojen eroamisikäsäntely vastaamaan vuonna 2015 hyväksyttyä eläkelainsäädännön uudistusta. Uudistuksella sotilaseläkejärjestelmä on otettu osaksi uutta julkisten alojen eläkelakia. Samalla tehdään eräitä muita tarpeellisia muutoksia lakiin, kuten täsmennetään palvelussitoumuksia koskevia säännöksiä.

Organisointi: Vastuuvalmistelija ja asiantuntija -työpari

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskausi: tammikuu 2016
- Ehdotusten valmistumisajankohta: kesäkuu 2016
- Lausuntokierroksen ajankohta: elokuu 2016
- HE:n antamisen ajankohta: syysistunto 2016
- Lainsäädännön voimaantulo: 2017

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Keskeiset sidosryhmät ovat Rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöt, Keva, puolustusministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö. Ehdotus lähetetään lausuntokierrokselle. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Tehdään yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 9 (rakennepoliittiset uudistukset) s. 28: Eläkeuudistus

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: puolustusministeriö, valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen, puh. 0295 421 603, ylitarkastaja Pertti Ojutkangas, puh. 0295 421 342.

Ympäristöönnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, esiselvitys

Tavoite: Laaditaan suunnitelma ympäristöönnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirtämisestä ympäristöministeriöltä sisäministeriölle merialueilla. Selvitetään käytännön toteutus ja tarvittavat säädösmuutokset.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskausi: syyskuu 2015
- Selvityksen valmistumisajankohta: huhtikuu 2016

Organisointi: Sisäministeriön ja ympäristöministeriön yhteinen työryhmä. Muina jäseninä Suomen ympäristökeskus, Liikenteen turvallisuusvirasto ja merivoimat. SM:n valmisteluresurssit hankkeessa: neljä työryhmän jäsentä rajavartio-osastolta ja yksi pelastososastolta, rajavartio-osaston sisäinen hanketyöryhmä.

Osallisuus ja viestintä: Työryhmä kuulee työnsä aikana ympäristöturvallisuuden ylläpitoon osallistuvia muita tahoja sekä keskeisiä sidosryhmiä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Johtovastuun siirrolla on vaikutusta useiden viranomaisten toimintaan. Työryhmän tehtävänä on arvioida siirrosta aiheutuvat ympäristö-, hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12 (Sisäinen turvallisuus) s. 36: Ympäristöönnettomuuksien operatiivinen johtovastuu merialueilla siirretään sisäministeriölle.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: pelastusosasto, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, puolustusministeriö

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Anne Ihanus, p. 0295 421608, rajavartiolylitarkastaja Pertti Normia, puh. 0295 421 607.

Rajanylityspaikoista sekä rajatarkastustehtävien jakamisesta niillä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen (SM036:00/2015)

Tavoite: Valmistellaan asetukseen Rajavartiolaitoksen, poliisin ja Tullin päättämät muutokset rajatarkastusvastuissa. Arvioidaan mahdollisuutta jaotella lentoliikenteen rajanylityspaikat kansainvälisiin lentoasemiin ja muihin lentopaikkoihin Schengenin rajasäännösten mukaisesti sekä yksityislentojen rajanylityspaikkoihin. Lisäksi selvitetään muut asetuksen muutostarpeet.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskausi: kesäkuu 2015
- Ehdotusten valmistumisajankohta: syyskuu 2015
- Lausuntokierroksen ajankohta: syys-lokakuu 2015
- Lainsäädännön voimaantulo: 2016

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistelun aikana kuullaan sidosryhmiä tarpeen mukaan. Lausuntokierroksella kuullaan asianomaisia ministeriöitä, virastoja, liikennepaikan pitäjiä, kuntia, henkilöstöjärjestöjä sekä muita sidosryhmiä. Tavanomainen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Keskeisimmät vaikutukset kohdistuvat rajatarkastusviranomaisten, liikennepaikan pitäjien ja yksityislentaja lentävien tahojen toimintaan. Hankkeessa arvioidaan saatujen lausuntojen perusteella lisäksi vaikutukset elinkeinotoimintaan.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, valtiovarainministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Anne Ihanus, p. 0295 421608

Sisäministeriön asetus Rajavartiolaitoksen kieltonauhoista ja muista kieltomerkeistä
(SM020:00/2016)

Tavoite: Annetaan uusi asetus Rajavartiolaitoksen käyttämistä kieltonauhoista ja muista kieltomerkeistä, joilla merkitään Rajavartiolaitoksen pakkokeinolain nojalla eristämä huone, tila tai muu alue.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkатыönä.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskuukausi: huhtikuu 2016
- Ehdotusten valmistumisajankohta: kesäkuu 2016
- Lausuntokierroksen ajankohta: heinä-elokuu 2016
- Lainsäädännön voimaantulo: asetus annetaan syksyllä 2016 ja sen on tarkoitus tulla voimaan 1.11.2016.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan virkатыönä rajavartio-osastolla. Lausuntokierroksella kuullaan Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköitä ja oikeusministeriötä. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Suoritetaan valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: ei.

Yhteyshenkilö: Rajavartioylitarkastaja Pertti Normia, puh. 0295 421 607.

Sisäasiainministeriön asetus Rajavartiolaitoksen tilaa ja aluetta koskevista liikkumisrajoituksista ja -kielloista, muuttaminen
(SM015:00/2016)

Tavoite: Rajavartiolaitoksen liikkumiskieltoalueita on muutettava Suomenlahden merivartioston eräiden merivartioasemien sijaintipaikkamuutosten vuoksi. Samalla tarkistetaan asetuksen muutkin päivitystarpeet. Asetusta on tarkoitus muuttaa kahdessa osassa niin, että muutokset tulisivat voimaan toukokuussa 2016 ja joulukuussa 2016.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkатыönä.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskuukausi: huhtikuu 2016
- Ehdotusten valmistumisajankohta: huhtikuu ja lokakuu 2016
- Lausuntokierroksen ajankohta: huhtikuu ja marraskuu 2016
- Lainsäädännön voimaantulo: toukokuu ja joulukuu 2016

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan virkатыönä rajavartio-osastolla. Lausuntokierroksella kuullaan kuntia, joiden alueelle liikkumiskieltoja vahvistetaan. Tavalinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Arvioidaan kunkin kieltoalueen kohdalla valmistelun aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: ei.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 071 872 1603.

KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ

Sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön tarkistaminen

(SM004:00/2016)

Tavoite: Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta 2012 annetun valtioneuvoston selonteon (VNS 6/2012) mukaan Suomen on huolehdittava siitä, että kansallisessa lainsäädännössä ei ole esteitä yhteisvastuulausekkeen toimeenpanolle Suomen alueella tai lausekkeen mukaiselle Suomen toiminnalle toisessa jäsenvaltiossa.

Sisäministeriö on käynnistänyt valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon toimeksiannon mukaisesti oman hallinnonalamensa lainsäädännön tarkistustyön.

Selonteossa mainitut muutostarpeet tulivat selvitettäväksi myös osana ulkoasiainministeriön 14.5.2013 - 4.11.2014 toimineen työryhmän työtä. Mietintöön sisältyy muun ohella työryhmän arvioita ja kannanottoja lainsäädäntötarpeista tilanteissa, joissa Suomi antaa tai pyytää kansainvälistä apua, erityisesti EU:n yhteisvastuulauseketta ja keskinäisen avunannon lauseketta sovellettaessa. Ulkoministeriö asetti ajalle 25.3.2015–31.5.2016 uuden työryhmän valmistelemaan esitystä erillislainsäädäntöä ylimpien valtioelinten päätöksenteosta kansainvälisen avun antamisen ja pyytämisen tilanteissa. Työryhmä luovutti mietintönsä 12.2.2016. Ulkoasiainministeriö on antanut esityksensä eduskunnalle 4.5.2016 (HE 72/2016).

Puolustusministeriö on valmistelemassa kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevia muutosehdotuksia puolustusvoimista annettuun lakiin. Puolustusministeriön on tarkoitus antaa esityksensä eduskunnalle kevätestuntokaudella 2016.

Ulkoasiainministeriön asettamien työryhmien työ huomioiden tarkoituksena on valmistella tarvittavat muutokset sisäministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön, jotta Suomi voi täysimääräisesti antaa ja vastaanottaa kansainvälistä apua kansainvälisten ja Euroopan unionin oikeuteen perustuvien velvoitteidensa mukaisesti. Työ tehdään yhteistyössä ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön kanssa.

Organisointi: Valmistelua varten asetettiin sisäministeriön työryhmä ajalle 22.9.2014 - 31.5.2015. Työryhmän tehtävänä oli laatia ehdotus lainsäädäntöesteiden poistamiseksi. Työryhmän laatimaa hallituksen esitysluonnosta viimeistellään syksyllä 2015 ja keväällä 2016 ministeriön kansainvälisten asioiden yksikön koordinoimana.

Aikataulu: Hankkeessa tehtävä hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätestuntokaudella 2016. Säädosmuutosten on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on ne hyväksynyt. Lausuntokierros toteutettiin ajalla 16.2.2016 - 29.3.2016.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeesta laaditaan erillinen viestintäsuunnitelma.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Pelastusosasto, poliisiosasto, rajavartiolaitos.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Tapio Puurunen, puh. 0295 488 254.

Siviilihenkilöstön osallistumista kriisinhallintaan koskevan lainsäädännön tarkistaminen

(SM015:00/2015)

Tavoite: Laki siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan (1287/2004) tuli voimaan 1.1.2005, minkä jälkeen kriisien ja konfliktien toimintaympäristössä, kansainvälisessä kriisinhallinnassa ja siihen osallistuvissa kansainvälisissä järjestöissä on tapahtunut merkittävää kehitystä mm. Lissabonin sopimuksen, Euroopan unionin ulkosuhdehallinnon sekä ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden strategisen ja konseptuaalisen kehityksen vaikutuksesta. Tavoitteena on selvittää tämän kehityksen vaikutukset lakiin siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan ja tehdä tarvittavat muutokset lainsäädäntöön. Samalla tulee tarkistaa muu siviilikriisinhallintaa koskeva lainsäädäntö.

Hankkeen tarkoituksena on ottaa huomioon ulkoasiainministeriön 14.5.2013 - 4.11.2014 toimineen työryhmän työn tulokset (UM006:00/2013). Työryhmä arvioi kriisinhallintaan ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä lainsäädännön muutostarpeita. Työryhmän työskentelyssä nousi esiin muutostarpeita, joita sisäministeriö esitti työryhmälle, työryhmän mietintöön ja lainsäädäntöön.

Hankkeessa otetaan huomioon myös sisäministeriön 12.3.2010 asettaman siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden oikeudellista asemaa selvittäneen työryhmän raportti 30.6.2011 (sisäasiainministeriön julkaisu 26/2011) sekä voimakeinojen käyttöä siviilikriisinhallintatehtävissä koskeva säädöshanke (SM040:00/2012).

Organisointi: Hanketta varten on perustettu työryhmä. Työryhmän puheenjohtajana toimii kansainvälisten asioiden yksikön päällikkö ja varapuheenjohtajana ulkoasiainministeriön nimeämä virkamies. Työryhmässä on jäsenet kansainvälisten asioiden yksiköstä, pelastusosastosta, rajavartiolaitos-osastosta, poliisiosastosta, puolustusministeriöstä, ulkoasiainministeriöstä ja sosiaali- ja terveysministeriöstä. Työryhmän sihteerinä toimivat kansainvälisten asioiden yksikön ja ulkoasiainministeriön virkamiehet.

Aikataulu: Työryhmä on asetettu ajalle 15.1.2016 - 31.12.2016. Säädosmuutokset on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2017.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen työskentely on osallistavaa ja kattavaa. Hankkeessa järjestetään laaja kuuleminen, jossa otetaan huomioon siviilikriisihallinnan kannalta keskeiset henkilöstöjärjestöt. Hankkeelle laaditaan erillinen viestintäsuunnitelma.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaikutuksia ja vaihtoehtoja arvioidaan asiantuntijatyöskentelyssä hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Hanke liittyy poliisi-, rajavartiolaitos-, pelastus- ja maahanmuutto-osaston toimialaan. Hanke liittyy myös mm. ulkoasiainministeriön, puolustusministeriön, oikeusministeriön ja valtiovarainministeriön toimialaan.

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Antti Häikiö, puh. 0295 488 262 ja erityisasiantuntija Tapio Puurunen, puh. 0295 488 254.

1.2 EU-säädöshankkeet

POLIISIOSASTO

Direktiivi lentomatikustajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan.

EU-säädöksen valmistelu

Säädösehdotuksen tavoite ja sisältö on lentoyhtiöiden keräämien matkustajarekisteritietojen saattaminen myös lainvalvontaviranomaisten käyttöön terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Neuvoston yleisnäkemyks on muodostettu OSA-neuvostossa joulukuussa 2015. Euroopan parlamentti hyväksyi ehdotuksen huhtikuussa 2016. Kansalliselle täytäntöönpanolle sovittu määräaika on 36 kuukautta direktiivin hyväksymisestä.

Eduskunnan informointi: U-kirje 66/2010, 23.3.2011. Jatkokirje 1. 6.6.2011, jatkokirje 2. 5.3.2012.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Lentoliikenteen harjoittajille asetettavasta velvollisuudesta käsitellä PNR-tietoja on säädettävä lailla, samoin henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä on tarkistettava. Karkea arvio järjestelmän rakentamisen kustannuksista viranomaisille on 1,8-3 miljoonaa euroa (huhtikuulta 2012). Lisäksi analyysitoiminnan resursseja on jonkin verran vahvistettava. Lentoliikenteen harjoittajille karkea arvio kustannuksista on 0,10- 0,20 euroa/lippu.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: EU-työryhmyöskentelystä vastaa yhteishenkilö (yhdessä oikeusministeriön vastuuhenkilön kanssa). Tarvittaessa pidetään valmistelukokouksia seuraavien tahojen kanssa: rajavartio-osasto, oikeusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, Trafi, valtiovarainministeriö, Tulli, Poliisihallitus, Keskusrikospoliisi, Suojelupoliisi.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: rajavartio-osasto, lisäksi oikeusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä valtiovarainministeriön toimiala.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Tavoitteena on toteuttaa direktiivin kansallinen täytäntöönpanolainsäädäntö.

Aikataulu: Alustava suunnitelma:

Direktiivi pannaan täytäntöön osana poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistusta (SM064:00/2015), jonka hankkeen toimikausi on 28.1.2016-30.9.2017.

Organisointi: Kokonaisuudistushankkeen työryhmä, jossa edustettuina lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Kansallisten vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi tapahtuu suurelta osin neuvotteluvaiheessa ennen kansallista täytäntöönpanoa. Tavanomaiset kuulemiset hallituksen esitysluonnoksesta.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki, puh. 0295 488 556.

Asetus Euroopan unionin lainvalvontayhteistyö- ja koulutusvirastosta (Europol)

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksen päätarkoitus on sovittaa Europol Lissabonin sopimuksen vaatimuksiin sen oikeusperustaa muuttamalla ja luomalla mekanismi, jolla kansalliset parlamentit ja Euroopan parlamentti voivat osallistua Europolin toiminnan valvomiseen sekä antaa Europolille uusia tehtäviä.

Ehdotus on annettu 27.3.2013. Asiakirja KOM(2013) 173 lopullinen. Ehdotus on hyväksytty ja sitä aletaan soveltaa 1.5.2017.

Eduskunnan informointi: U 24/2013 vp, annettu 16.5.2013, U-jatkokirje on toimitettu eduskuntaan 14.4.2014.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Europol-päätös on laitettu kansallisesti täytäntöön lailla Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta 563/2011. Kyseinen laki on kumottava Europol-asetuksen voimaantullessa.

Laissa henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (761/2003) on säädetty Europol-tietojärjestelmästä, poliisin oikeudesta saada tietoja Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmästä, tietojen luovuttamisesta Europol-tietojärjestelmästä sekä tietojen poistamisesta Europol-tietojärjestelmästä. Kyseisiä säädöksiä on tarkistettava asetusehdotuksen voimaantullessa.

Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (579/2005) ja tullilaissa (1466/1994) on säännökset tietojen luovuttamisesta Euroopan poliisivirastolle. Muutoin Euroopan poliisiviraston ja Rajavartiolaitoksen sekä Tullin välisestä tiedonsiir-

rosta on säädetty Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Asetusehdotuksesta ei aiheudu jäsenvaltioille merkittäviä taloudellisia kustannuksia.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Asetus liittyy valtiovarainministeriön (Tulli) hallinnonalaan. Lisäksi oikeusministeriö on mukana asian valmistelussa.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Tavoitteena on selvittää ja toteuttaa asetuksen mahdollisesti aiheuttamat kansallisen lainsäädännön muutostarpeet.

Alustava aikataulu:

- Hankkeen asettaminen: Selvitetään mahdolliset lainsäädännön muutostarpeet kevät 2016.
- Mahdollisten ehdotusten valmistumisajankohta: syksy 2016
- Mahdollinen lausuntokierroksen ajankohta: syksy 2016 - helmikuu 2017.
- Hallituksen esityksen antamisajankohta: kevätistunto-kausi 2017.
- Lainsäädännön voimaantulo: 1.5.2017.

Organisointi: Alustava suunnitelma:

- Työryhmä/tiimi/virkatyö, mukana ne ministeriöt, joiden toimialaan asetus kuuluu.
- Sisäministeriön valmisteluresurssit hankkeessa: yhteyshenkilö

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: EU-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. Kansallisiin lakeihin sen johdosta mahdollisesti tehtävät muutokset eivät enää edellytä mittavaa vaikutusten arviointia.

Suhde hallitusohjelmaan: ei.

Suhde talousarvioon: ei.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: rajavartio-osasto

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Hannele Taavila, puh. 0295 488 568.

Direktiivi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumista, tutkimista, selvittämistä ja syytteenpanoa tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta

EU-säädös

Direktiivi (EU) 2016/680 on annettu 27.4.2016 Täytäntöönpanon määräaika toukokuu 2018.

Kansallinen täytäntöönpano

Kansallisen täytäntöönpanon valmistelu on käynnistynyt maaliskuussa 2016. Säädös-paketti edellyttää uutta lainsäädäntöä ja muutoksia erityislainsäädäntöön. Täytäntöönpanoon liittyy kansallinen säädöshanke, jonka tarkoituksena on valmistella laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa, Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus (SM064:00/2015), ks edellä luku 1.1.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Tietosuoja-asetus koskee koko valtionhallintoa. Direktiiviehdotus koskee erityisesti myös rajavartio-osastoa.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Virpi Koivu 0295 488 592.

Neuvoston päätös yhteistyön parantamista kriisitilanteissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden erityistoimintayksiköiden välillä (2008/YOS, ns. ATLAS -päätös) täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset
(SM034:00/2014)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on säätää päätöksentekomenettelystä avun pyytämässä ja antamisessa päätöksessä tarkoitetun yhteistoiminnan toteuttamisessa sekä arvioida muut mahdolliset päätöksestä aiheutuvat kansallisen lainsäädännön muutostarpeet.

Aikataulu: Hanke on asetettu 16.10.2014. Lainsäädäntömuutokset toteutetaan osana kansainvälisen yksikön valmisteluvastuulla olevaa hanketta yhteisvastuulausekkeen kansallisesta täytäntöönpanosta SMDno-2014-1567, jossa hallituksen esitys annetaan keväätistuntokaudella 2016.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä poliisiosastolla yhteistyössä rajavartio-osaston kanssa. Koska hankkeeseen sisältyvät säädösmuutosesitykset koskevat päätöksentekomenettelyä ja samoja lainkohtia, joita arvioidaan myös ministeriön kansainvälisen yksikön hankkeessa SM026:00/2014 (yhteisvastuulausekkeen kansallinen täytäntöönpano), annetaan ATLAS-päätöksen edellyttämät muutokset yhdessä hallituksen

esityksessä eduskunnalle sisäministeriön hallinnonalan kansainvälistä yhteistyötä koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen valmistelussa kuullaan tarvittavia sidosryhmätahoja (sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö, rajavartio-osasto, Poliisihallitus, puolustusministeriö).

Suhde hallitusohjelmaan: Ei.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö, rajavartio-osasto.

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Johanna Puiro, puh. 0295 488 584, säädösvalmisteluavustaja Berith Koskinen, puh. 0295 488 557.

Ehdotus direktiiviksi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin muuttamisesta

EU- säädöksen valmistelu

Tavoite: Ehdotuksen tavoitteena on huolehtia siitä, että sisämarkkinat toimivat ampu-aseiden osalta ja samalla taata korkea turvallisuuden taso EU:n kansalaisille.

Aikataulu: Komissio antoi ehdotuksensa 18.11.2015. Puheenjohtajamaan tavoitteena on hyväksyä neuvoston yhteinen näkemys kesäkuun 2016 oikeus- ja sisäasiat neuvostossa. Euroopan parlamentin tavoitteena on vahvistaa kantansa kesäkuussa 2016 myös.

Eduskunnan informointi: U 21/2015 vp 3.12.2016, U-jatkokirjelmä 18.4.2016

Organisointi ja resurssit: Poliisiosaston vastuuvirkamies kansainvälisestä oikeusyksiköstä osallistuu työryhmätyöskentelyyn yhdessä suunnitteluyksikön asiantuntijan kanssa.

Kansallinen täytäntöönpano: Kansallinen täytäntöönpano tulee aloittaa heti kun se on mahdollista, todennäköisesti loppusyksystä 2016. Direktiivissä asetettu täytäntöönpanoaika tulee olemaan lyhyehkö.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Johanna Puiro puh. 0295 488 584

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Kausityöntekijädirektiivi

EU-säädös

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahan-
tulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten.

Direktiivi on annettu 26.2.2014 (2014/36/EU). Kansallinen täytäntöönpano tulee tehdä
viimeistään 30.9.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Vaikutukset
kohdistuvat sisäministeriön, ulkoasiainministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä
sosiaali- ja terveysministeriöiden toimialaan kuuluvaan lainsäädäntöön. Direktiivin kes-
keinen vaikutus liittyy sen sisältämään yhdenvertaisen kohtelun vaatimukseen, jonka
sovittaminen yhteen Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän kanssa
edellyttää poikkeamista järjestelmän peruseräilyistä.

Direktiivi edellyttää eräiltä osin ulkomaalaislaissa säädettyjen lupien myöntämistä kos-
kevien perusratkaisujen muuttamista. Täytäntöönpanon yhteydessä järjestelmä pyri-
tään rakentamaan niin nopeaksi, tehokkaaksi ja taloudelliseksi kuin se direktiivin ja
kansallisen järjestelmän asettamissa rajoissa on mahdollista tehdä. Kustannusvaiku-
tukset arvioidaan vähäisiksi, koska valtaosa kausityöntekijöistä tulee satokauden ly-
hyiden vuoksi jatkossakin viisumilla eikä tarvetta uusien lupatyyppien laajaan käyttöön
juuri ole. Täytäntöönpanon ei arvioida vaikuttavan kausityöntekijöiden kokonaismää-
rään, mutta sillä voi olla vaikutusta kausityöntekijöiden jakautumiseen alle ja yli kol-
meksi kuukaudeksi tulevien välillä.

Täytäntöönpanon suurin merkitys on siinä, että sillä varmistetaan maatalousvaltaisten
ja harvaanasuttujen seutujen tarvitseman kausityövoiman saanti jatkossakin. Kausi-
työntekijöiden riittävä määrä on keskeinen tekijä myös vakinaisten työpaikkojen säily-
miselle alueilla, joilla korvaavia työpaikkoja ei juuri ole. Useat maatalouden sektorit ovat
täysin riippuvaisia kausityöntekijöistä. Kausityöntekijöiden määrä mukaan lukien maa-
talouden työntekijöistä noin kolmannes on ulkomaalaisia.

Kustannusvaikutuksista keskeisimmät liittyvät sairaanhoitoon. Tähän mennessä kausi-
työntekijät eivät ole kuormittaneet työskentelykuntansa terveyskeskuksia. Terveys-
hoito-oikeuden laajenemisen ei arvioida muuttavan tilannetta ainakaan valtiontalouden
näkökulmasta merkittävästi, vaikka direktiivi edellyttääkin aiempaa laajempaa oikeutta
saada terveyden- ja sairaanhoidon palveluita.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Työ- ja elinkei-
noministeriö, ulkoasianministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö,
ympäristöministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö

Kansallinen täytäntöönpano:
(SM046:00/2014, SMDno-2014-2831)

Tavoite: Direktiivi saatetaan kansallisesti voimaan säätämällä kausityölaki, joka soveltuvin osin nojautuu ulkomaalaislakiin.

Organisointi: Hankkeen vastuhenkilö on neuvotteleva virkamies Harri Sivula sisäministeriön maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Hankkeen valmisteluryhmään kuuluvat lainsäädäntöneuvos Jorma Kantola ja neuvotteleva virkamies Wivi-Ann Wagello-Sjölund sisäministeriön maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Työryhmässä ovat edustettuna myös sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö ja Maahanmuuttovirasto. Opetus- ja kulttuuriministeriö on varannut mahdollisuuden tulla kuulluksi toimialaansa liittyvissä kysymyksissä.

Aikataulu: Direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 30.9.2016. Hallituksen esitys eduskunnalle annetaan kevätistuntokauden lopussa 2016.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa ovat työmarkkinaosapuolet. Täytäntöönpano edellyttää kolmikantavalmistelua, joka toteutetaan työ- ja elinkeinoministeriön johdolla toimivassa jaostossa. Soveltamisalaan kuuluu hyvin erityyppisiä ryhmiä, joiden alakohtaisten säännösten valmistelu edellyttää kahdenvälisiä neuvotteluja kunkin järjestön kanssa. Valmisteluun liittyy myös normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esitys sisältää laajan vaikutusarviointia koskevan kokonaisuuden, jossa vaikutukset arvioidaan eri näkökulmista. Se sisältää myös kuvauksen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista ja perustellun arvion valituista toteuttamistavoista.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei.

Suhde talousarvioon: Täytäntöönpano voidaan ainakin suurelta osin toteuttaa niin, että sillä ei ole talousarvioon liittyviä vaikutuksia. Useat esitettävistä ratkaisuksista olisi mahdollisuus toteuttaa myös niin, että ne edellyttäisivät tietojärjestelmämuutoksia, joihin liittyisi kustannusvaikutuksia. Valmistelussa pyritään välttämään kustannusvaikutuksia.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Harri Sivula, puh. 0295 488 623

Yritysten sisällä siirtyviä henkilöitä koskeva direktiivi

EU-säädös

Direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä.

Direktiivi on annettu 15.5.2014 (2014/66/EU).

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Vaikutukset kohdistuvat sisäministeriön hallinnonalan lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä ulkoasiainministeriön hallinnonaloille.

Suomi on aiemmin myöntänyt direktiivin tarkoittamille henkilöille oleskelulupia pääasiassa asiantuntijoina. Kansallisiin lupiin sisältyy oikeus työskennellä vain Suomessa. Direktiivin täytäntöönpano laajentaisi Suomessa myönnetyllä luvalla työskentelevien johtajien, asiantuntijoiden ja harjoittelijoiden oikeutta työskennellä eräin rajoituksin myös muissa EU:n jäsenvaltioissa. Vastaavasti se merkitsisi oikeutta työskennellä Suomessa muissa jäsenvaltioissa myönnettyillä luvilla.

Direktiivin täytäntöönpano laajimmassa muodossaan olisi merkityksellinen kansainvälisille yrityksille, joilla on toimipisteitä useissa eri jäsenvaltioissa sekä näiden työntekijöille. Rajoitukseton täytäntöönpano voisi parantaa Suomen houkuttelevuutta ankarasti kilpaillussa maahanmuuttajaryhmässä. Suomi on neuvottelujen alusta alkaen suhtautunut torjuvasti liikkuvuuden laajentamiseen ja halunnut estää mahdollisuuden työskennellä Suomessa toisen jäsenvaltion myöntämällä luvalla.

Esityksen taloudelliset vaikutukset ovat käytännössä merkityksettömät, koska sen tarjoamia mahdollisuuksia hallintorakenteen keventämiseen ja talouselämän toimintamahdollisuuksien kehittämiseen ei täysimääräisesti hyödynnetä. Ryhmään kuuluvien henkilöiden ei arvioida kuormittavan Suomen sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmää, koska tulotaso on korkea ja sairaanhoito vakuutusin turvattu.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö

Kansallinen täytäntöönpano:

(SM046:00/2014, SMDno-2014-2831)

Tavoite: Direktiivi saatetaan kansallisesti voimaan säätämällä erillislaki, joka soveltuvin osin nojautuu ulkomaalaislakiin.

Organisointi: Hankkeen vastuhenkilö on neuvotteleva virkamies Harri Sivula sisäministeriön maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Hankkeen valmisteluryhmään kuuluvat lainsäädäntöneuvos Jorma Kantola ja neuvotteleva virkamies Wivi-Ann Wagello-Sjölund sisäministeriön maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä.

Työryhmässä ovat edustettuina sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö ja Maahanmuuttovirasto. Opetus- ja kulttuuriministeriö on varannut mahdollisuuden tulla kuulluksi toimialaansa liittyvissä kysymyksissä. Valmistelussa on neuvoteltu eri aloja edustavien työmarkkinaosapuolten kanssa. Tavoitteena on, että keskeisiin ongelmiin olisi löydetty neuvotteluratkaisut jo ennen virallista lausuntokierrosta.

Aikataulu: Direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 29.11.2016. Hallituksen esitys eduskunnalle annetaan kevätistuntoisuuden lopussa 2016.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa ovat työmarkkinaosapuolet. Täytäntöönpano edellyttää kolmikantavalmistelua, joka toteutetaan Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla toimivassa jaostossa. Soveltamisalaan kuuluu hyvin erityyppisiä ryhmiä, joiden alakohtaisten säännösten valmistelu edellyttää kahdenvälisiä neuvotteluita kunkin järjestön kanssa. Valmisteluun liittyy myös normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esitys sisältää laajan vaikutusarviointia koskevan kokonaisuuden, jossa vaikutukset arvioidaan eri näkökulmista. Se sisältää myös kuvauksen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista ja perustellun arvion valituista toteuttamistavoista.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei.

Suhde talousarvioon: Esitys voidaan toteuttaa niin, että sillä ei ole talousarvioon liittyviä vaikutuksia. Useat esitetyistä ratkaisuista olisi mahdollisuus toteuttaa niin, että ne edellyttäisivät tietojärjestelmämuutoksia, joihin liittyisi kustannusvaikutuksia. Valmistelussa on pyritty siihen, ettei täytäntöönpanoon liittyisi kustannusvaikutuksia.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: ei.

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Harri Sivula 0295 488 623

Kolmansien maiden kansalaisten maahantulo tutkimusta, opiskelua, opiskelijavaihtoa, palkallista ja palkatonta harjoittelua, vapaaehtoistyötä ja au pairina työskentelyä varten

EU-säädös

Tarkoituksena on jatkaa säännösten harmonisointia. Aikaisemmin annetut opiskelija- ja tutkijadirektiivit laaditaan uudelleen ja samassa yhteydessä säädetään otsikossa mainittujen muiden ryhmien maahantulosta ja maassa oleskelusta.

Komission ehdotus on annettu 25.3.2013 ja neuvottelut on saatu päätökseen. Euroopan parlamentti on hyväksynyt esityksen 11.5.2016. Direktiivi julkaistaneen Euroopan unionin virallisessa lehdessä touko-kesäkuussa 2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Direktiivin vaikutukset painottuvat sisäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonaloille.

Organisointi, resurssit: Valmistelu- ja koordinaatiovastuu on maahanmuutto-osastolla, mutta sisältökysymykset liittyvät vahvasti myös työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialoihin.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Saattaa direktiivi kansallisesti voimaan

Aikataulu: Kansalliselle täytäntöönpanolle on aikaa kaksi vuotta direktiivin julkaisemisesta, jolloin se on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään touko-kesäkuussa 2018.

Organisointi: Asian valmistelu- ja koordinaatiovastuu on maahanmuutto-osastolla. Direktiivin vaikutukset ulottuvat myös työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialoihin.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilö: ylitarkastaja Jarmo Tiukkanen, puh. 0295 488 606

Vastuunmäärittämisasetuksen (ns. Dublin III -asetus) muutos, joka koskee ilman huoltajaa olevan alaikäisen jättämästä turvapaikkahakemuksesta vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä

EU-säädöksen valmistelu

Komission ehdotus (COM(2014) 382 final) on annettu 26.6.2014. Komission muutosehdotuksen käsittely on kesken. Sen tarkoituksena on ratkaista epäselvyydet, jotka koskevat niitä ilman huoltajaa olevia alaikäisiä, joilla ei ole jäsenvaltioiden alueella laillisesti oleskelevia perheenjäseniä tai sukulaisia. Neuvoston ja Euroopan parlamentin kannat poikkeavat toisistaan. Neuvosto katsoo, että lähtökohtaisesti vastuussa hakemuksen käsittelystä olisi ensimmäinen jäsenmaa, jossa hakemus on jätetty, kun taas EP katsoo, että viimeisen jäsenmaan tulisi käsitellä hakemus. Luxemburg käynnisti kolmikantaneuvottelut Euroopan parlamentin kanssa ehdotuksesta. Alankomaiden kaudella asiaa ei ole käsitelty neuvoston piirissä. Komissio on ilmoitta-

nut 4.5.2016 antamassaan Dublin-asetuksen uudelleenlaadintaa koskevassa ehdotuksessa, että sen tarkoitus on vetää tämä ehdotus pois.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 11.9.2014 (U 34/2014).

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Taloudellisten vaikutusten arvioidaan olevan vähäiset. Suomeen kohdistuvien taloudellisten vaikutusten suuruus riippuu mm. kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden määrästä ja siitä, mitä kautta hakijat Suomeen saapuvat.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei.

Kansallinen täytäntöönpano: asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488 678.

Komission ehdotus Dublin-asetuksen muuttamiseksi koskien sisäisiä siirtoja koskevaa kriisimekanismia

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kriisitilanteen siirtomekanismin perustamisesta sekä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 muuttamisesta

Tavoite: Dublin-asetukseen lisättäisiin säännökset toimivallan antamisesta komissiolle sisäisiä siirtoja varten.

Aikataulu: Asiaa on käsitelty kerran lyhyesti turvapaikkatyöryhmässä ja kerran Alan-komaiden puheenjohtajuuskaudella. Asian käsittelyn tarkoituksena tänä vuonna on ollut lähinnä antaa komissiolle tietoja jäsenvaltioiden näkemyksistä sisäisistä siirtoista. Komissio on ilmoittanut 4.5.2016 antamassaan Dublin-asetuksen uudelleenlaadintaa koskevassa ehdotuksessa, että se harkitsee tämän ehdotuksen poisvetämistä.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu syyskuussa 2015.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Alustavien arvioiden mukaan ehdotuksella olisi kansallisia säädosmuutostarpeita, koska komissiolle annettaisiin merkittävää toimivaltaa.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto (ehdotuksen EU-käsittely ei ole varsinaisesti vielä alkanut)

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Kansallinen täytäntöönpano

Yhteyshenkilö: maahanmuutto-osasto (lisätiedot Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488 678)

Komission ehdotus asetukseksi EU:n yhteisestä turvallisten alkuperämaiden luettelosta

EU-säädöksen valmistelu

Komission asetusehdotuksen mukaan otettaisiin käyttöön EU:n yhteinen turvallisten alkuperämaiden luettelo, johon esitetään ehdotuksen liitteessä (COM(2015) 452 final ANNEX) seitsemää kolmatta maata (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo, Makedonia, Montenegro, Serbia ja Turkki).

Asetuksella muutettaisiin myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/32/EU kansainvälisen suojelun myöntämisestä tai poistamista koskevista yhtenäisistä menettelyistä (uudelleenlaadittu) eli ns. turvapaikkamenettelydirektiiviä.

Komissio antoi 9.9.2015 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi EU:n yhteisestä turvallisten alkuperämaiden luettelosta (COM(2015) 452 final).

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä 15/2015 vp, 1.10.2015.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja eikä siitä seuraisi suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, rajavartiolaitos

Kansallinen täytäntöönpano: asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tero Mikkola, puh. 0295 488 617.

Komission ehdotus asetukseksi eurooppalaisesta matkustusasiakirjasta laittomasti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi

EU-säädöksen valmistelu

Komission asetusehdotuksen tarkoituksena on yhtenäistää laittomasti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi tarkoitettun eurooppalaisen matkustusasiakirjan muoto ja tekniset vaatimukset. Tällä helpotetaan asiakirjan tunnistamista kolmansissa maissa. Lisäksi eurooppalainen matkustusasiakirja vähentäisi ja nopeuttaisi hallinnollisia menettelyjä, mikä osaltaan lyhentäisi maasta poistamista odottavien henkilöiden säilössäoloaikaa.

Komissio antoi 15.12.2015 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta matkustusasiakirjasta laittomasti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (COM(2015) 668 final).

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä U 26/2015 vp, 28.1.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja eikä siitä seuraisi suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto (ehdotuksen EU-käsittely ei ole varsinaisesti vielä alkanut)

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, rajavartio-osasto

Kansallinen täytäntöönpano: asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tero Mikkola, puh. 0295 488 617.

Komission ehdotus asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta

EU-säädöksen valmistelu

Komission asetusehdotuksen mukaan Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EA-SO) nimettäisiin uudelleen Euroopan unionin turvapaikkavirastoksi. Sen toimivaltaa lisättäisiin niin, että sillä olisi täydet edellytykset tarjota jäsenmaille tarvittavaa operatiiv-

vista ja teknistä apua, lisätä käytännön yhteistyötä ja tiedonvaihtoa jäsenmaiden kesken, tukea turvapaikkahakemusten kestäväää ja reilua jakamista, seurata ja arvioida turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoa ja jäsenmaiden vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmien kapasiteettia sekä mahdollistaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten yhtenäinen arviointi unionissa.

Komissio antoi 4.5.2016 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta (COM(2016) 271 final).

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on tarkoitus antaa toukokuun lopussa tai kesäkuun alussa 2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja eikä siitä seuraisi suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto (ehdotuksen EU-käsittely ei ole varsinaisesti vielä alkanut)

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Johanna Rätty puh. 0295 488 605.

Komission ehdotus vastuunmäärittämisasetuksen uudelleenlaadinnasta

Komission ehdotus [8715/16, KOM(2016)270 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsitteystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen uudelleenlaadinnasta (jäljempänä vastuunmäärittämisasetus).

EU-säädöksen valmistelu

Komissio esittää merkittäviä muutoksia voimassa olevaan vastuunmäärittämisasetukseen. Pyrkimyksenä on taata hakijavirtojen hallinnointi, helpottaa vastuuvaltion määrittämistä ja estää väärinkäytöksiä sekä hakijoiden edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Komissio ehdottaa, että Dublin-järjestelmän peruseriaatteen pysyisivät entisillä: turvapaikkahakemus tutkitaan vain yhdessä jäsenvaltiossa, ja vastuuvaltio on yleensä se jäsenvaltio, johon hakija ensiksi saapuu. Peruseriaatetta vahvistettaisiin säätämällä nykyistä selkeämmin hakijan velvollisuuksista. Velvoitteiden noudattamatta jättäminen johtaisi nykyistä merkittävämpiin seuraamuksiin. Näin pyritään vähentämään Dublin-menettelyn väärinkäyttöä ja hakijoiden edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Uutena komissio ehdottaa, että vastuunjako jäsenvaltioiden välillä tasattaisiin automaattisella jakomekanismilla.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on tarkoitus antaa kesäkuun alussa.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotuksella olisi toteutuessaan merkittäviä seuraamuksia turvapaikkamenettelyyn ja hakijoiden jakautumiseen jäsenvaltioiden kesken.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisi- ja rajavartiolaitos sekä useiden muiden ministeriöiden hallinnonala, eniten OM, TEM, UM, VNK, VM.

Kansallinen täytäntöönpano: Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488617.

Komission ehdotus Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi

EU-säädöksen valmistelu

Komissio ehdottaa nykyisen Eurodac-asetuksen soveltamisalan laajentamista niin, että jäsenvaltiot voisivat tallentaa ja hakea Eurodac-rekisteristä myös sellaisten kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tietoja, jotka eivät ole hakenneet kansainvälistä suojelua ja jotka oleskelevat EU:n alueella laittomasti. Biometristä tunnistajärjestelmää laajennetaan niin, että jäsenmaille tulee velvollisuus sormenjälkien ottamiseen kaikista sormista ja kasvokuvien ottamiseen yli 6-vuotiailta turvapaikanhakijoilta, kolmannen maan kansalaisilta ja kansalaisuudettomilta henkilöiltä. Pyrkimyksenä on parantaa maahanmuutto- ja turvapaikkaviranomaisten mahdollisuuksia tunnistaa unionin alueella laittomasti oleskelevat kolmansien maiden kansalaiset tai turvapaikanhakijat ilman, että tietoja tarvitse pyytää toiselta jäsenvaltiolta erikseen. Järjestelmän tietoja voidaan käyttää myös terrorismirikosten sekä muiden rikoksien ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi. Biometristen tunnistetietojen tallentamisen alaikärajan laskeminen auttaa lasten tunnistamista sellaisissa tilanteissa, joissa he joutuvat erilleen vanhemmistaan.

Komissio antoi 4.5.2016 ehdotuksen Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on tarkoitus antaa kesäkuun alussa 2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja eikä siitä seuraisi merkittäviä suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto (ehdotuksen EU-käsittely ei ole varsinaisesti vielä alkanut).

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisi- ja rajavartiolaitos sekä OM.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Tuuli Kainulainen puh. 0295 488 248.

RAJAVARTIO-OSASTO

Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke

a) Eurooppalaisen rajanylitystietojärjestelmän (EES) luominen, asetus

EU-säädöksen valmistelu

Tavoitteena on luoda säädöspohja ns. Euroopan rajanylitystietojärjestelmän (Entry/Exit, EES) tekniselle toteutukselle ja käytölle. Rajanylitystietojärjestelmään tultaisiin rekisteröimään kolmansien maiden kansalaisten rajanylitystietoja ml. biometriset tiedot.

Helmikuussa 2013 annettu ehdotus vedettiin pois ja komissio antoi uuden ehdotuksen 6.4.2016 (COM(2016) 194 final). Käsittely neuvostossa on alkanut huhtikuussa 2016. Asetus hyväksyttäneen aikaisintaan loppuvuodesta 2016.

Eduskunnan informointi: U 22/2016 vp, 19.5.2016

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Mahdolliset rajavartiolainsäädännön muutostarpeet on arvioitavissa määrältään hyvin vähäisiksi. Taloudelliset vaikutukset eivät ole merkittäviä. Järjestelmän rakentaminen rahoitetaan pääosin EU-varoin.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asia valmistellaan yhteistyössä maahanmuutto-osaston ja poliisiosaston kanssa. Valmisteluun osallistuvat myös ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Saattaa voimaan mahdolliset asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset.

Aikataulu: Hanke käynnistyy heti, kun neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat päässeet asetuksen sisällöstä yhteisymmärrykseen.

- Hankkeen asettaminen: arvio 2017 - 2018
- Hallituksen esitys eduskunnalle: 2018 - 2019
- Voimaantulo: arvio 2019 - 2020

Organisointi, resurssit: Mahdolliset rajavartiolainsäädännön muutokset valmistellaan virkatyönä rajavartio-osastolla. Samassa hankkeessa on tarkoituksenmukaista valmis-

tella mahdolliset lainsäädäntömuutokset myös Schengenin rajasäännöstön (SBC) muutokseen liittyen.

Hankkeessa on tarpeen tehdä yhteistyötä oman hallinnonalan sidosryhmien, kuten poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa sekä ulkoasiainministeriön ja oikeusministeriön kanssa.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421 603.

b) Schengenin rajasäännöstön muutos (SBC-asetus)

EU-säädöksen valmistelu

Asetukseen sisällytettäisiin EES- ehdotuksesta johtuvat muutokset. Ehdotus on annettu 6.4.2016 (COM(2016) 196 final). Käsittely neuvostossa on alkanut huhtikuussa 2016. Asetus hyväksyttäneen aikaisintaan loppuvuodesta 2016.

Eduskunnan informointi: U 22/2016 vp, 19.5.2016

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Mahdolliset rajavartiolaitoslainsäädännön muutostarpeet on arvioitavissa määrältään hyvin vähäisiksi. Taloudelliset vaikutukset eivät ole merkittäviä.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asia valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa. Valmisteluun osallistuvat myös ulkoasiainministeriö ja oikeusministeriö.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö

Kansallinen täytäntöönpano

Samassa hankkeessa EES-asetuksen kanssa.

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421 603.

Schengenin rajasäännösten muutos (SBC-asetus)

EU-säädöksen valmistelu

Asetuksessa ehdotetaan pakollisia rekisteritarkastuksia kolmansien maiden kansalaisille myös lähtötarkastuksiin sekä EU-kansalaisille lähtö- ja tulotarkastuksiin ulkorajalla. EU-kansalaisten osalta olisi pysyvästi mahdollisuus riskianalysiperusteisiin rekisteritarkastuksiin maa- ja merirajoilla, mutta lentoliikenteessä vain 6 kuukauden ajan asetuksen voimaantulosta.

Komissio antoi ehdotuksen 15.12.2015, COM(2015) 670. Neuvosto hyväksyi neuvottelumandaatin maaliskuussa 2016. Asetus hyväksyttäneen kesällä 2016.

Eduskunnan informointi: U 1/2016 vp, 4.2.2016

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei edellytä kansallisia säädösmuutoksia. Asetuksen toimeenpano edellyttää noin 15 htv:n lisäyksen Helsinki-Vantaan lentokentällä.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asia valmisteltiin yhteistyössä poliisiosaston kanssa. Valmisteluun osallistui myös oikeusministeriö.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto ja oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano: -

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421 603.

Euroopan raja- ja merivartiojärjestelmä

EU-säädöksen valmistelu

Asetuksella perustettaisiin Euroopan raja- ja merivartiojärjestelmä. Uusi Raja- ja merivartiovirasto saisi lisää toimivaltuuksia ja resursseja. Normaalityönteessä jäsenvaltiot vastaisivat itse rajoistaan ja virasto tukisi ja koordinoisi yhteistyötä sekä arvioisi haavoittuvuuksia. Kriisitilanteessa virasto ottaisi enemmän vastuuta. Asetuksella tehostettaisiin myös rannikkovartiostoyhteistyötä. Asetukseen liittyvät ehdotukset Euroopan meriturvallisuusviraston perustamisesta annetun asetuksen ja yhteisön kalastuksenvallontaviraston perustamisesta annettujen asetusten muuttamisesta.

Komissio antoi ehdotukset 15.1.2016, COM(2015) 667, COM(2015) 669, COM(2015) 669. Neuvosto hyväksyi neuvottelumandaatin huhtikuussa 2016. Asetukset hyväksyttäneen kesällä 2016.

Eduskunnan informointi: U 2/2016 vp, 4.2.2016

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus aiheuttaa muutostarpeita rajavartiolaitokseen ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitokseen annettuun lakiin. Ehdotuksella olisi kansallisia taloudellisia vaikutuksia, jotka aiheutuvat Rajavartiolaitoksen henkilöstön irrottamisesta viraston koordinoimiin operaatioihin huolimatta kansallisesta tilanteesta. Rajavartiolaitos arvioi henkilöstön lisätarpeeksi 40 henkilötyövuotta (noin 2,5 M€ vuodessa).

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asia valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa. Valmisteluun osallistuvat myös ulkoasiainministeriö ja oikeusministeriö.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Saattaa voimaan asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset. Asetus aiheuttaa muutostarpeita rajavartiolaitokseen ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin. Rajavartiolaitos 35 a §:n mukaiset vierailevan virkamiehen toimivaltuudet tulee tarkistaa. Lakien viittaukset rajaturvallisuusvirastoasetukseen tulee muuttaa viittauksiksi annettavaan asetukseen.

Aikataulu: Hanke käynnistyy heti, kun neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat päässeet asetuksen sisällöstä yhteisymmärrykseen.
- Hankkeen asettaminen: kesä 2016
- Hallituksen esitys eduskunnalle: syyskuu 2016
- Voimaantulo: 1.1.2017

Organisointi, resurssit: Rajavartiolaitoslainsäädännön muutokset valmistellaan virkatyönä rajavartio-osastolla. Hankkeessa on tarpeen tehdä yhteistyötä oman hallinnonalan sidosryhmien, kuten poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421 603.

1.3 Kansainväliset sopimukset

POLIISIOSASTO

Euroopan neuvoston katsomoturvallisuusyleissopimus

Sopimus: Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyi 4.5.2016 yleissopimuksen katsomoturvallisuuden tehostamiseksi; Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisuudesta lähestymistavasta jalkapallootteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa (ETS Nro 218).

Sopimuksella päivitetään ja korvataan Euroopan neuvoston vuoden 1985 vastaavaa aihetta käsittelevä yleissopimus (ETS Nro 120). Vuoden 1985 yleissopimus on saatettu Suomessa voimaan asetuksella Nro 9/1987.

Sopimus avataan allekirjoitettavaksi 3.7.2016.

Kansallinen voimaansaattaminen
(SM024:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on tarkastella Euroopan neuvoston katsomoturvallisuutta käsittelevän yleissopimuksen voimaan saattamista sekä tehdä mahdolliset tarvittavat toimet sopimuksen täytäntöön panemiseksi.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 1.6.2016-31.5.2017.

Organisointi: Valmistelu tehdään virkatyönä.

Liittyykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön pelastusosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Poliisihallitus

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki, puh. 0295 488 556

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Työlomajärjestely Kanadan kanssa
(SM063:00/2010)

Sopimuksen valmistelu: Kanadalla on tällä hetkellä työlomajärjestelysopimuksia 20 maan kanssa, joista 13 on EU –maita, ja 10 sopimusta on neuvotteluvaiheessa. Pohjoismaista ainoastaan Suomella ja Islannilla ei ole virallista sopimusta. Vuonna 2009

Kanada solmi sopimuksia mm. Viron, Hong Kongin, Liettuan, Slovenian ja Espanjan kanssa. Ohjelmakategorioita on kolme ja mahdollinen sopimus Suomen kanssa voisi sisältää kaikkia tai valittuja kategorioita: Working Holiday (suunnattu 18-35 vuotiaille, jotka haluavat matkustaa toisessa maassa ja täydentää matkavarojaan tilapäisellä keikkatyöllä, useimmiten low skill -työpaikoissa), Young Professional/Young Worker Opportunities (tarkoitettu 18-35 vuotiaille nuorille, jotka haluavat saada opintoihinsa tai uraansa liittyvää ammatillista työkokemusta ulkomailla) ja International Co-operative Education (ohjelma tarkoitettu pääsääntöisesti opiskelijoille, joiden tutkinto vaatii alan työharjoitteluosuuden).

Keskeiset yhteistyötahot asian valmistelussa ovat Maahanmuuttovirasto, poliisi, rajavartio-osasto, kansainvälisten asioiden yksikkö, ulkoasiainministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö. Sidosryhmiä (OKM, STM, TEM, CIMO jne.) kuullaan neuvottelujen aikana ja aikanaan myös hallituksen esityksen lausuntokierroksella. Sopimuksen vaikutukset kohdistuvat nuoriin ihmisiin, jotka haluavat liikkua Kanadan ja Suomen välillä. Määrät eivät muodostune merkittäviksi, joten sopimuksen käytännön vaikutukset ovat vähäiset.

Sopimusneuvottelut on keskeytetty Kanadan pyynnöstä. Kanada on uudelleenarvioimassa työlomajärjestelyjään ja on ilmoittanut, että se palaa neuvotteluihin, kun arviointi on suoritettu. Toistaiseksi ei ole tiedossa, milloin arviointi valmistuu.

Organisointi, resurssit sopimusneuvotteluissa: Työ tehdään virkatyönä maahanmuutto-osastolla yhteistyössä kansainvälisten asioiden yksikön kanssa.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: SM/poliisiosasto, rajavartio-osasto ja kansainvälisten asioiden yksikkö.

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Eero Koskenniemi, puh. 0295 488616

1.4 Eräitä sisäministeriön kannalta keskeisiä muiden ministeriöiden säädöshankkeita

Turvapaikkamenettelyn nopeuttamiseen hallintotuomioistuimissa liittyvät lainsäädännön muutokset

Tavoite: Tarkoituksena on nopeuttaa turvapaikkapäätöksiin liittyviä menettelyjä hallintotuomioistuimissa keventämällä hallinto-oikeuksien kokoonpanoa ja säätämällä asiat kiireelliseksi. Lisäksi tarkastellaan käännyttämispäätösten täytäntöönpanoon ja valituslupamenettelyyn liittyviä säännöksiä. Muutoksia tehtäisiin ainakin ulkomaalaislain, hallintolainkäyttölain ja hallinto-oikeuslain säännöksiin.

Aikataulu: Hallituksen esitys on annettu 31.3.2016 (HE 32/2016).

Organisointi: Oikeusministeriö vastaa hankkeen valmistelusta, sisäministeriön maahanmuutto-osasto avustaa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei.

Osastot, joiden toimialaan liittyy: Maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, rajavartiosto.

2 VUONNA 2016 KÄYNNISTYVÄT SÄÄDÖSHANKKEET JA ESISELVITYKSET

2.1 Kansalliset hankkeet

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Maahanmuuttoon liittyvien rekisterisäännösten tarkistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuoja-asetusta

Tavoite: Tavoitteena on saattaa kansallinen ulkomaalaisrekisterilainsäädäntö vastaamaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta. Laki ulkomaalaisrekisteristä (1270/1997) tuli voimaan vuonna 1998. Lain säännökset tulee uudistaa vastaamaan paremmin nykyaikaisia rekisterilainsäädännön vaatimuksia. Lisäksi on uudistettava rekisterisäännökset laissa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta.

Aikataulu: EU:n yleinen tietosuoja-asetus on lopullisesti hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksillä 14.4.2016. Säädösten soveltaminen alkaa kahden vuoden kuluttua niiden voimaantulosta.

Organisointi: Valmistellaan työryhmässä maahanmuutto-osaston johdolla.

Osallisuus ja viestintä: Tärkeimpiä sidosryhmiä ovat Maahanmuuttovirasto, poliisi ja Rajavartiolaitos.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Työssä tulee ottaa huomioon henkilötietolaki (523/1999), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki (621/1999), EU:n tietosuoja-asetus ja maahanmuuttohallinnon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Poliisiosasto, rajavartio-osasto

Yhteyshenkilö: ylitarkastaja Tuuli Tuunanen, puh. 050 456 0803

Perheenyhdistämiskriteereiden tarkentaminen

Tavoite: Hankkeessa selvitetään direktiivissä 2003/86/EY mainittujen perheenyhdistämisen valinnaisten lisäedellytysten (kotouttamisedellytys, asuntoedellytys, asumisai-

kavaatimus, vähimmäisikä koskeva vaatimus, sairausvakuutusvaatimus) käytettävyyttä perheenjäsenten oleskelulupahakemusten hyväksymisen kriteerinä, erityisesti kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden perheenjäsenten osalta. Lisäksi hankkeessa selvitetään toimeentuloedellytyksen käyttöönottoa Suomen ja Pohjoismaiden kansalaisten perheenjäsenten oleskeluluvan edellytyksenä.

Organisointi: Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan (VNTEAS) rahoituksella on tarkoitus käynnistää selvitys.

Aikataulu: Hanketta ei ole asetettu. Alustavasti suunniteltu, että selvitys toteutettaisiin aikavälillä 5/2016 - 11/2016.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään, minkälaisia vaikutuksia mukaan lukien taloudelliset vaikutukset edellytysten käyttöönotolla olisi paitsi maahanmuuttohallintoon mutta myös laajemmin sekä yhteiskunta- että yksilötasolla mukaan lukien vaikutukset kotoutumiseen.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12, sisä- ja oikeusasiat sekä maahanmuuttopoliittinen linjaus, sivu 36. Ohjelmassa todetaan, että perheenyhdistämisen kriteerejä tarkennetaan EU:n perheenyhdistämisdirektiivin mukaisesti. Hallituksen 8.12.2015 hyväksymä turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma, kohta 2 Yhdenmukaisamme turvapaikkaa koskevia käytäntöjä EU- ja Pohjoismaiden kanssa, sivu 3. Ohjelmassa todetaan, että tiukennetaan perheenyhdistämisen kriteerejä EU:n perheenyhdistämisdirektiivin nojalla täysimääräisesti, edellytyksenä ainakin toimeentuloedellytys ja riippumattomuus sosiaalityistä.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: sisäministeriön poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, oikeusministeriö

Yhteyshenkilö: ylitarkastaja Tuuli Tuunanen puh. 050 456 0803

Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta

Tavoite: Valmistellaan maahanmuuton maksullisista suoritteista perittävien maksujen määrätymisen perusteet ja maksujen määrät.

Aikataulu: Asetuksen muutos tulee voimaan 1.1.2017.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkatyönä ja käsitellään Maahanmuuttoviraston maksullisten suoritteiden hallinnonalojen välisten menettelyiden puitesopimuksen ohjausryhmässä. Maahanmuutto-osaston johtamaan ryhmään kuuluvat edustajat työ- ja elinkeinoministeriöstä, ulkoasiainministeriöstä ja Maa-

hanmuuttovirastosta. Ohjausryhmässä on pysyvänä asiantuntijana valtiovarainministeriön edustaja.

Osallisuus ja viestintä: Asetuksen sisällöstä sovitaan edellä mainitussa ohjausryhmässä. Normaali tiedotus.

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: ei

Yhteyshenkilöt: Maahanmuuttojohtaja Sirkku Päivärinne, puh. 029 548 8630

PELASTUSOSASTO

Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on arvioida pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) toimivuus. Hankkeessa tarkistetaan myös henkilörekistereitä koskevan sääntelyn riittävyys.

Aikataulu: Lain uudistamistarpeet arvioidaan vuoden 2016 aikana.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä (säädösten sujuvoittaminen)

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432.

Sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista

Tavoite: Uudistetaan sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista (1059/2014), joka on voimassa vuoden 2016 loppuun.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Toteutetaan osana valmistelua.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan osana valmistelua.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Linda Viitala, puh 0295 488 299

Sisäministeriön asetus Häätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista

Tavoite: Uudistetaan sisäministeriön asetus Häätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista (1485/2015), joka on voimassa vuoden 2016 loppuun.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Toteutetaan osana valmistelua.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan osana valmistelua.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Linda Viitala, puh. 0295 488 299

RAJAVARTIO-OSASTO

Ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, hallituksen esitys

Tavoite: Toteutetaan esiselvityksen perusteella tarpeelliset lainsäädäntömuutokset ympäristöonnettomuuksien operatiivisen johtovastuun siirtämiseksi ympäristöministeriöltä sisäministeriölle merialueilla.

Aikataulu: Hankkeen aikataulu täsmentyy myöhemmin.

Organisointi: Hankkeen organisointi päätetään myöhemmin. Sisäministeriön jäsenet rajavartio- ja pelastusosastoilta.

Osallisuus ja viestintä: Keskeiset sidosryhmät: ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus, Liikenteen turvallisuusvirasto ja merivoimat.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Esiselvityksen yhteydessä on arvioitu johtovastuun siirrosta aiheutuvia taloudellisia, hallinnollisia ja ympäristövaikutuksia. Vaikutusten arviointia täydennetään säädöshankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12 (sisäinen turvallisuus), s. 36: Ympäristöönnettömyyksiä operatiivinen johtovastuu merialueilla siirretään sisäministeriölle.

Suhde talousarvioon: Edellyttää määrärahasiirtoja hallinnonalojen välillä, selviää tarkemmin valmistelun kuluessa.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: pelastusosasto, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, puolustusministeriö

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Anne Ihanus, p. 0295 421608, rajavartiolylitarkastaja Pertti Normia, puh. 0295 421 607.

Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain tarkistaminen, hallituksen esitys

Tavoite: Toteutetaan EU:n tietosuojalainsäädännön uudistamisen edellyttämät muutokset lakiin sekä arvioidaan lain muut muutostarpeet. Tarkistus liittyy myös henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain tulevaan kokonaisuudistukseen.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta ja hankkeen aikataulu arvioidaan erikseen.

Organisointi: Hankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus ja viestintä: Keskeiset yhteistyötahot: poliisiosasto ja oikeusministeriö

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Anne Ihanus, puh. 0295 421608

HALLINTO- JA KEHITTÄMISOSASTO

Sisäministeriön asetus sisäministeriön maksullisista suoritteista

Tavoite: Valmistellaan ministeriön maksullisista suoritteista perittävien maksujen määrityksen perusteet ja maksujen määrät.

Aikataulu: Valmistelu käynnistyy syksyllä 2016. Asetus tulee voimaan 1.1.2017

Organisointi: Valmistelu virkatyönä.

Suhde talousarvioon: Ei talousarviovaikutuksia, koska ministeriön maksullinen toiminta on vähäistä.

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: pelastusosasto

Yhteyshenkilö: Talous- ja suunnittelujohtaja Kati Korpi, puh. 0295 488 513

2.2 EU-säädöshankkeet

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen ja laillisten maahanmuuttokanavien kehittämiseen liittyviä hankkeita

Lähiaikoina on varauduttava joidenkin uusien EU-lainsäädäntöhankkeiden käynnistymiseen: komissio antoi 7.4.2016 tiedonannon eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamisesta ja laillisten maahanmuuttokanavien kehittämisestä (COM(2016) 197 final) ja ilmoitti antavansa näihin liittyvät ehdotukset tiedonannosta saamansa palautteen jälkeen (käytännössä lähikuukausina). Tiedonannon mukaisesti edellä kohdassa 1.2. mainittujen turvapaikkajärjestelmää koskevien hankkeiden lisäksi vielä tulossa olevat laillisten maahanmuuttokanavien kehittämistä koskevat ehdotukset koskevat työskentelyä (ns. sininen kortti), yrittäjyyttä, hallinnon kehittämistä ja yhteistyötä lähtömaiden kanssa.

3 VUOSINA 2017-2020 KÄYNNISTYVIÄ SÄÄDÖSHANKKEITA JA ESISELVITYKSIÄ

3.1 Kansallisia hankkeita

POLIISIOSASTO

Poliisin kyberrikostorjuntaan liittyvät lainsäädäntötarpeet

Tavoite: Poliisin tietoverkkorikollisuuden torjuntaa koskevien säännösten laatiminen. Selvitetään mahdollisesti tarvittavat säädösvalmistelulliset toimenpiteet tietoverkkorikollisuuden torjunnan tehostamiseksi. Hankkeella on liittymäpinta lakiin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa.

Organisointi: Lainsäädäntöhanketta koskeva valmisteluorganisaatio arvioidaan myöhemmin erikseen.

Aikataulu: Tietoverkkorikollisuuden asiakokonaisuus edellyttää seikkaperäistä esiselvitystä.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12 sisä- ja oikeusasiat sekä maahanmuuttopoliittinen linjaus, sisäinen turvallisuus: Hallitus selvittää tietoverkkorikollisuuden torjuntaan tarvittavat resurssit, toimintatavat ja lainsäädäntötarpeet vuoden 2015 loppuun mennessä.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marko Meriniemi, puh. 029 548 8561, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 029 548 8554.

Poliisin tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten tarkistaminen

Tavoite: Poliisilain (872/2011) 4 luvun 2 §:ssä säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja viranomaiselta ja poliisilain 4 luvun 3 §:ssä poliisin oikeudesta saada tietoja yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä.

Poliisin tiedonsaantia viranomaisilta selvittänyt työryhmä (SM051:00/2009) on luovuttanut esityksensä Poliisihallitukselle toukokuussa 2012. Työryhmä on todennut, että jatkovalmistelutyössä tulisi kokonaisuudessaan arvioida poliisin tiedonsaantioikeutta kos-

kevat säännökset, erityissäännösten muutostarve sekä arvioida, minkälaisia muutoksia poliisilakiin on tarpeen tehdä.

Poliisilain 4 luvun 3 §:n muutostarpeita on ilmennyt muun muassa tapauksissa, jotka ovat koskeneet poliisin oikeutta saada tietoja yksityisiltä tahoilta. Epäselvyyksiä on ollut myös tiedonsaantioikeuden maksuttomuudessa. Lisäksi eduskunnan apulaisoikeusasiamies on antanut asiaan liittyvän ratkaisun 4.2.2013 (Dnro 4518/4/11).

Aikataulu: Hankkeen aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä poliisihallinnon kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554

Poliisin hallintolainsäädännön uudistaminen

Tavoite: Annetaan uusi laki poliisin hallinnosta ja uusi valtioneuvoston asetus poliisin hallinnosta. Lakia ja asetusta on muutettu niiden voimaantulon jälkeen lukuisia kertoja ja säädökset vaativat kokonaisuudistuksen.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä poliisihallinnon kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Riitta Aulanko puh. 0295 488 569, säädösvalmisteluavustaja Berith Koskinen, puh. 0295 488 557.

Viihdelaitelain muutokset

Tavoite: Selkeytetään lainsäädäntöä.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, puh. 0295 488 573, säädösvalmisteluavustaja Berith Koskinen, puh. 0295 488 557.

Arpajaislain muutos

Tavoite: Selkeytetään lainsäädäntöä muita arpajaisia kuin rahapelejä koskevien säännösten osalta. Tavoitteet tarkentuvat erillisten poliittisten linjausten myötä.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, puh. 0295 488 573, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Viranomaisten yhteinen kenttäjärjestelmähanke (Kejo)

Tavoite: Poliisin, pelastustoimen, sosiaali- ja terveystoimen, Rajavartiolaitoksen, puolustusvoimien ja Tullin yhteisen kenttäjärjestelmähankkeen (KEJO) tavoitteena on toteuttaa kustannustehokkaasti mainittujen viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmän hankinta ja käyttöönotto ja toteuttaa käyttöönoton kehitys- ja muutostarpeet.

Aikataulu: Hankkeen aikataulu on 1.1.2013-31.12.2016. Lainsäädäntöhankkeen aikataulu arvioidaan myöhemmin.

Organisointi: Hankkeen toiminnallinen muutosprojekti sisältää lainsäädäntöön ja ohjeistukseen liittyvän osaprojektin. Mahdollisten tulevien lainsäädäntötarpeiden arviointia varten osaprojektissa on mukana poliisiosaston lainsäädäntöyksikön edustaja.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Pelastusosasto, rajavartio-osasto.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561.

Poliisilain muutokset

Tavoite: Arvioidaan poliisilain (872/2011) muutostarpeet yksittäisten kysymysten osalta mahdollisuuksien mukaan kokoavassa hankkeessa tai muihin hankkeisiin yhdistämällä.

Poliisihallitukselta saadut säännösmuutosesitykset koskevat ampuma-aseen käytöstä päättämistä, teknistä valvontaa, tietojen antamista vaitiolovelvollisuuden estämättä, uhka-arviotyökalua, vapaaehtoisesta pelastuspalvelutoiminnasta maksettavia korvauksia ja erityisiä poliisivaltuuksia.

Aikataulu: Hankkeen/hankkeiden aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen/hankkeiden organisointi arvioidaan erikseen.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554

PELASTUSOSASTO

Palosuojelurahastolain uudistaminen rahaston ohjauksen osalta

Tavoite: Palosuojelurahastolain (306/2003) uudistamisen tavoitteena on ottaa laissa huomioon VTV:n raporteissaan esittämät rahastojen ohjaamisen ja muut kehittämistavoitteet. Lainsäädäntöhankkeessa arvioidaan ja toteutetaan myös muut rahaston toiminnan uudistamiseksi tarpeelliset säännösmuutokset. Lain uudistamisessa otetaan erityisesti huomioon pelastustoimen uudistaminen ja itsehallintoalueiden pelastustoimen uusien rahoitusjärjestelyiden aiheuttamat muutostarpeet Palosuojelurahaston avustusten kohdentamisessa.

Aikataulu: Lainsäädäntöhanke käynnistetään viimeistään vuonna 2017 ja saatetaan voimaan viimeistään vuoden 2019 alusta.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Linda Viitala, puh. 0295 488 299

RAJAVARTIO-OSASTO

Rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi

Tavoite: Tavoitteena on selvittää rajavartiolainsäädännön toimivuutta ja valmistella tarvittavat säädösmuutokset, joilla varmistetaan säädösten ajantasaisuus muuttuvassa toimintaympäristössä.

Aikataulu: Esiselvityshanke asetetaan vuonna 2017. Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen käynnistämisestä päätetään esiselvityksen jälkeen.

Organisointi, resurssit: Hankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto, poliisiosasto

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421 603.

4 EDUSKUNNALLE ANNETTAVAT SELONTEOT JA SELVITYKSET

Sisäisen turvallisuuden selonteko (SMDno-2015-1316, SM044:00/2015))

Tavoite: Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman mukaan hallitus laatii vuoden 2016 toukokuun loppuun mennessä selonteon sisäisen turvallisuuden tilasta. Selonteossa määritellään sisäisen turvallisuuden seurantaan soveltuvat tavoitteet ja mittarit sekä arvioidaan poliisin tehtävät ja toiminnan tavoitteet. Selontekotyössä käsitellään kattavasti myös kokonaisturvallisuuden edellyttämät eri viranomaisten yhteistoimintamenetelyt ja sisäisen turvallisuuden keskeisimmät haasteet lähitulevaisuudessa.

Organisointi: Sisäministeriö on asettanut hankkeen sisäisen turvallisuuden selonteon laatimiseksi. Selontekotyön poliittisesta ohjauksesta vastaa sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon ministerityöryhmä. Selonteon valmistelun ohjausryhmänä toimii sisäministeriön osastopäällikkökokous. Selonteon laatimista varten on asetettu valmisteluryhmä, joka vastaa selonteon kirjoittamisesta ja koordinaatiosta.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 18.9.2015-29.2.2016. Selonteko on annettu eduskunnalle 19.5.2016.

Yhteyshenkilö: Kehittämispäällikkö Harri Martikainen, puh. 029 548 8512

POLIISIOSASTO

Poliisin hallintorakennemuutoksen seuranta

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (EV 77/2013 vp - HE 15/2013 vp, HaVM 7/2013 vp).

Eduskunnan lausuma:

Eduskunta edellyttää hallituksen

- 1) seuraavan tarkkaan poliisin hallintorakennemuutoksen toimeenpanoa ja
- 2) antavan hallintovaliokunnalle vuoden 2014 loppuun mennessä perustuslain 47 §:n 2 momentissa tarkoitetun selvityksen poliisin hallintorakennemuutoksen toimeenpanosta mukaan lukien asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen

kiinnittäen erityistä huomiota muun muassa liikenteen valvontaan ja liikenneturvallsuustyöhön sekä poliisin palvelujen saatavuuteen maan eri osissa, ja

3) antavan eduskunnalle vuoden 2017 loppuun mennessä kokonaisvaltaisen seikkaperäisen selonteon sisäisen turvallisuuden tilasta, sisäisen turvallisuuden viranomaisten ja muiden toimijoiden toiminnan tuloksellisuudesta, toimintojen kehittämistarpeista ja haasteista sekä eri tehtävien edellyttämistä pidemmän tähtäimen taloudellisista voimavaroista ja muista resurssitarpeista.

Yhteyshenkilö: Poliisijohtaja Sanna Heikinheimo puh. 0295 488 553.

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto

Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET